

PULA

Náczyhegyi Tükör-Spiegel

XXV. évfolyam

1. szám

Pula, 2014. július 26., szombat

Pula, Náczyhegy 2014

„Minden jó rendtartásnak feje és fundamentuma az isteni félelem és tisztesség”

(A szőlőhegy 1817-ben írott törvénykönyvéből)

Helytörténeti folyóirat

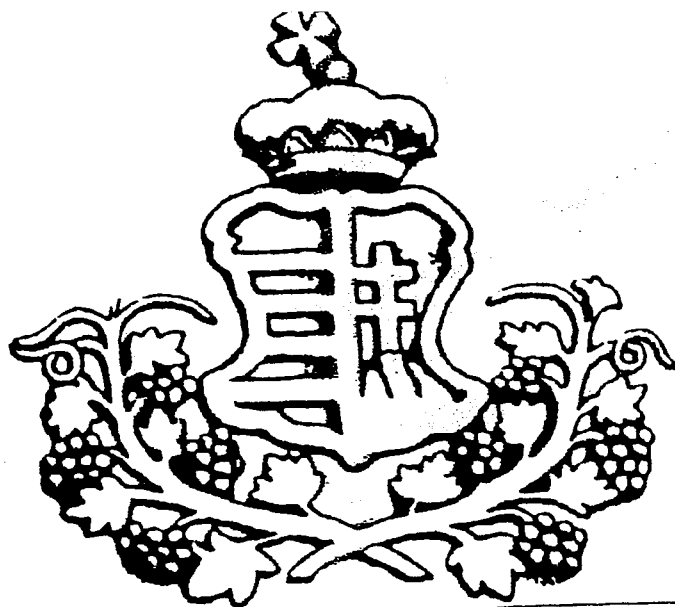
Megjelenik minden évben július utolsó szombatján

Kiadja a Pulai Náczyhegy Kertbarát és Tájgondozó Egyesület (PUNKTE)

Főszerkesztő: Nagypál Gábor

Szerkesztő: Nagypál Szabolcs

Nyomtatás: Nagypál Csanád

25. SZÜLETÉS NAP

Az olvasó a Náczihegyi Tükör/Spiegel 25. számát tartja a kezében. 25 éve jelenik meg újságunk minden év júliusának utolsó szombatján. 25 év nagy idő egy ember életében, éppen úgy egy évente megjelenő kiadvány életében. Szerénytelenség nélkül mondhatjuk, hogy az utánunk következő generációk részben a közölt helytörténeti írásokból, visszaemlékezésekből, riportokból kaphatnak képet az elmúlt negyedszázad pulai történéseiből. Három levéltár őrzi a megjelent számokat és örömeinkre szolgál, egyre többen "dicsekednek" azzal, hogy az összes lapszámot megőrizték.

Szeretettel gondolunk azokra, akik a kezdetektől támogatták írásaikkal a megjelenést és akik tevélegesen résztvettek a kiadvány létrejöttében.

Külön kell megemlékezni a kezdeményező és mindenben támogató Reményi Tóni bácsiról. Egy nála történt esti beszélgetés során döntöttem el, hogy írásokat gyűjtünk a faluból ill. a faluról. Így jött létre ez a születésnapjár ünnepelő Náczihegyi Tükör/Spiegel.

A szerkesztőség nevében kívánunk minden kedves olvasónak vidám ünnepet a közösség és családjuk körében.

Nagypál Gábor

Megújult a SZt. Flórián kép PULÁN

A vezető értelmiség is segít. A 241 éves kápolna homlokzatán látható SZt. Flórián képet megújította az Esterházy Károly Alapítvány. Az új alkotást- az eredetit elkészítő Heitler László festőművész fia: dr. Heitler András, a Képzőművészeti Egyetem tanszékvezető egyetemi tanára, a Szabad Művészetek doktora festette meg Pulának, az idei Ignác napra. Megszentelésére júl. 26-án, szombaton, az ünnepi mise után közvetlenül, a Falumúzeum avatása előtt kerül sor a helyszínen.

Elmúlt egy év...

A Nácihegyi Tükör-Spiegel éves megjelenése alkalmat ad arra, hogy felidézsem az eltelt év történéseit.

Ez azért is jó alkalom, mert időről-időre kapok olyan jelzést, hogy szinte nem is történik semmi a település életében.

Persze a későbbiekben felsoroltakon kívül lehetne még ezerféle dolgot tenni, de ennek azért határt szab a falunk mérete, lehetőségei, illetve a közösség iránt elkötelezettek kis száma.

Magyarul ez azt jelenti, hogy mindig és mindenhol jószereivel ugyanaz a néhány ember dolgozik, szervez mindent.

Ezt már hosszú ideje emlegetem, de ahelyett, hogy ez az „aktív” része a falunak, létszámában növekednék, inkább csökken, kevesebben érdeklődnek a közösség ügyei iránt.

2013 őszén kirándulást szerveztünk Szentendrére a Skanzenbe, megnéztük Visegrádon a Fellegvárat és Esztergomban a Bazilikát. A kirándulást anyagilag támogatta az Önkormányzat és Ursula PALMER asszony.

Már a kirándulás napján is felmerült, hogy a nagy érdeklődésre tekintettel jó lenne ebből „hagyományt” teremteni.

Igy történt, hogy idén tavasszal nyugatra fordultunk és ellátogattunk Kőszegre, Szombathelyre és a kámi Jeli Arborétumba is.

Ez alkalommal is megtöltöttünk egy negyvenszemélyes buszt, a kirándulást az előzőleg felsorolt támogatókon kívül a pulai Német Nemzetiségi Önkormányzat is támogatta.

Megtartottuk hagyományos rendezvényeinket is, mint a Nemzetiségi nap, Idősek Farsangja.

A május végén szokásos falunapot idén áthelyeztük augusztus 16-ra. Az akkor még szokásos időpontra tervezett falunaphoz kapcsolódó májusfaállítást elvégeztük, a szerény részvételhez illeszkedő karcsú fát helyeztünk el a Faluház mögött.

Az épület felújítását követően, az idei szőlőhegyi ünnepen megnyílik újra a Helytörténeti gyűjtemény, köszönet a kiállítás megrendezésében résztvevőknek, különösen Rideg Orsinnak.

Ugyancsak ezen időpontban elhelyezzük és felszenteljük az újrafestett Szent Flórián-képet a kápolna homlokzatán.

A Német Nemzetiségi Önkormányzat és a PUNKTE kezdeményezésére útbaigazító táblák lettek kihelyezve a Nácihegy felé.

Folyamatban van üdvözlő táblák elkészítése és kihelyezése a településre ki-bevezető utak mentén.

Elkészült a temetői ravatalozó villamosenergia-ellátása, az épület felszerelése lámpákkal és csatlakozókkal.

A kábelfektetés során felásott hátsó utat a tömörödést követően még majd helyre fogjuk állítani.

Még az idei esztendőben sor kerül a Kabhegy utca burkolatának valamilyen szintű javítására is.

Az, hogy csak kátyúzás, vagy esetlegesen teljes burkolatfelújítás lesz, azt műszaki szakvéleményt követően, anyagi lehetőségeink szerint fogjuk eldönteni.

Sajnos probléma az udvarokról az útra kifolyó csapadékvíz elvezetésének hiánya, amely a feljavított út korai felfagyásos tönkremenetelét okozhatja.

Ide kapcsolódva megemlíteném, hogy a települési önkormányzat hozzájárult a szőlőhegyi középső úton kialakított vízelvezetők megépítéséhez is.

Sajnos, mint már látszik, ez a megoldás problémákat is okoz, mivel összegyűjti egy nagyobb terület vizét és koncentráltan vezeti le az alsó telkekre.

Úgy tűnik, hogy valami mozgás megindult a pulai „ingatlanpiacon” is, több, már elég hosszú ideje hirdetett ház új gazdára talált.

Remélem, az új tulajdonosok is minél több időt töltenek a faluban, bekapcsolódnak Pula közösségi életébe is.

Végezetül szeretnék köszönetet mondani mindenkinek, aki segítette közösségünket, akár támogatással, szakértelmével, akár tevőleges munkájával.

KERTÉSZ Lajos
polgármester

2013/2014 a Náczihegyen

Beszámoló egyesületünk, a PUNKTE egyéves tevékenységéről

Az életünknek és a tevékenységünknek immáron sok-sok esztendeje a náczihegyi Ignác-napi ünnep és a Tükör-Spiegel megjelenése lényeges időpontja.

A „náczihegyi esztendő” itt végződik, és az új ekkor kezdődik. Az egyesületi beszámolóink is ehhez igazodnak.

A 2013. évi náczihegyi ünnep július 27-én, szombaton immár hagyományosan a PINTÉR Tamás Pius atya által mondott szentmisével kezdődött, amelyet VÁNTUS Gábor kántor úr éneke színesített.

Aznap sokan megnéztük a kora délután megnyitott, a Pulai Ifjúsági Klub (PIK) által szervezett *Művészbejár(at)ó* című kiállítást a Falumúzeumban.

Nagy örömünkre szolgált a képekből, szobrokból és faragásokból álló sokoldalú, ötletes összeállítás, amely újból bizonyította azt, hogy a pulaiak igen sokat hozzá tudnak tenni a magyar kultúrához.

Őszintén gratulálunk a kiállító művészeknek, valamint a szervezőknek, illetve a tervezőknek!

A délutáni Ignác-napi ünnepségen PÁL Lajos, a VERGA Zártkörű Részvénytársaság (Zrt.) vezérigazgató-helyettese volt az ünnepi szónok.

Elsősorban a gyapjaslepke várható károsításáról, valamint a vadkárok kezeléséről tájékoztatta a hallgatóságot.

Ezt követően a diszeli Csobánc-népdalkör dalaiban, majd GOMBÁS Veronika rábacsécsényi vendégművésznünk népdalcsokrában gyönyörködhettünk.

A gyermekeink és az unokáink is kitettek magukért: zenével és szavalattal örvendeztettek meg bennünket.

Másnap, vasárnap tartottuk a hagyományos éves közgyűlésünket a FISCHER-pince domboldalában.

Erre ezúttal nem hívtunk előadót, mert az egyesületi élet megtárgyalása töltötte ki az időnket.

Különös tekintettel arra, hogy az új civil törvény miatt kisebb alapszabály-módosításokra is szükség volt.

A 2007–2013. időszokról az elnökünk, JÁGER István Tamás számolt be részletesen. Megemeltük az éves tagdíjat (mostantól három ezer forint évente).

Ezenkívül, megújítottuk a PUNKTE vezetőségét. A határozatlan időre választott új vezetőség a következő:

Az elnökünk JÁGER István Tamás, a titkárunk BÚS Mária, a kincstárnokunk DÖMÖTÖR Roland.

Az elnökségi tagjaink NAGYPÁL Gábor, valamint CZIMMER Attila lettek; az Ellenőrző Bizottságnak (EB) az elnöke NÁDOR István, a tagjai pedig HEGEDŰS Éva, valamint HARMATH István.

Mindemellett foglalkoztunk még az özszejöveleteinknek az egyik állandó tárgyával, az útjavítással is.

A már hagyományos Márton-napi borünnepet KNOLL Józsefék szíves vendéglátásában tartottuk meg.

Fényesen bebizonyosodott, hogy sok jó ember kis helyen is elfér. Hiszen a karonülő CZIMMER Améliával együtt tizennyolcan vettük birtokba a pincéjüket.

KNOLL Jóska és Stefi a lehető legjobb házigazdáknak bizonyultak: igen finom pörkölttel vendégeltek meg bennünket.

Ráadásul, jobbnál jobb sütemények, pálinkák, valamint borok kíséretében ünnepeltünk együtt.

A tél folyamán NÁDOR István, az Ellenőrző Bizottság (EB) elnöke átnézte az egyesület iratait. A hasznos észrevételeit mindenféleképpen figyelembe vesszük a jövőben.

2014. március végén került sor Zánkán a megyei borversenyre, amelyen a boraink az idén is igen jól szerepeltek.

A jó szőlőnek, a kiváló bornak a termelését és fogyasztását bizony meg kell tartani a Náczihegyen.

Hiszen ez a legnemesebb hagyománya a több, mint kétszáz esztendőszőlőhegyünknek, ahol a szép napjainkat tölthetjük.

E megmérettetésen a következő, különböző szintű elismeréseket érték el a helyi szőlősgazdáink:

szőlősgazda	borfajta	elismerés fokozata
JÁGER Tamás	Küvé (cuvée) fehérbor	ezüst
PILLER János	Lakhegyi mézes fehérbor	bronz
PILLER János	Zweigelt vörösbor	oklevél
KNOLL József	Küvé (cuvée) fehérbor	oklevél
STEIERLEIN József	Zalagyöngye fehérbor	oklevél
STEIERLEIN András	Othello vörösbor	oklevél
PUSKÁS Szilárd	Othello vörösbor	oklevél

Gratulálunk a szőlősgazdáinknak!

2014. április havában került sor az útjavításra. Legelőször a zsákutca-tábla került kihelyezésre a náczyhegyi oszloppal szemben, az út Nagyvázsöny felőli végét lezáró sorompóval összefüggésben.

Mindettől a rendezettebb közlekedést, valamint az illetéktelen látogatók elmaradását is reméljük.

Ez ZÉKÁNY Lajos, CZIMMER Attila és DÖMÖTÖR Roland közös összefogásának az eredménye. Köszönjük nekik!

Ezután a korábban is az utunkat javító egyéni vállalkozó legréderezette az útfölületet is, majd pedig három vízlevezető árkot betonoztak be.

Ezekről reméljük, hogy az útfelületet romboló nagy csapadékok jelentős részét kivezetik majd az útról.

Emellett a nagy előnyük, hogy sebességcsökkentésre is késztetik a száguldozni szándékozó autósokat.

Ezt követően ZÉKÁNY Lajos is beépítette az ősszel egyesületünk által megvásárolt csapadékvíz-levezetőt.

A vállalkozó számos helyen kinyitatta az út szélét, hogy ezeken a kis folyókákon is lefolyhassék a heves esők csapadékának egy része.

Ezek régen is megvoltak a hegyen; kérjük, hogy akinek a telkét érinti, az ne zárja el a kifolyót, hanem inkább gondolja, mert ez is az út jó karban tartásának része.

Az útépítő vállalkozó fölhívta a figyelmünket arra is, hogy ne ugyanazon egyetlen nyomvonalon járjunk folyton a gépkocsinkkal és a járműveinkkel.

Sokkal jobb, amennyiben fölfelé menet az egyik oldalra húzzunk, lefelé jövet pedig a másikra.

Így nem vályúsodik-bakhátasodik ki anynyira az útfölület, a forgalommal is tömörítjük azt. Júniusban négy tagtársunk a felső út kátyúit és gödreit betonozta be.

Az elnökünk gondoskodott az évente kötelező statisztikai jelentés elküldéséről az Országos Statisztikai hivatalnak.

Továbbá, a számviteli törvény szerinti egyéb szervezetek egyszerűsített beszámolóját határidőre benyújtotta az Országos Bírói Hivatalhoz (OBH).

Ez utóbbit a tagságnak emilben, vagyis elektronikus levélben is megküldtük, minthogy ennek az előzetes elfogadására taggyűlést nem tudunk összehívni.

A Márton-napi borünnepen javaslatként fölmerült, hogy ismét rendezzünk fényképkiállítást.

Abban állapotunk meg, hogy erre két-évenként kerítünk majd sort. Tehát a 2014. évben a nyár végén megint meghirdetjük a fényképkiállítást. Már mindenki gyűjtheti is a különböző képeket.

Végezetül megállapíthatjuk azt, hogy az egyesületi tagoknak, a hegyi gazdáknak a közös célok és munkák miatt a kapcsolata esztendőről esztendőre mélyül és erősödik.

Az együttműködésünk a faluval is – hála Istennek – rendkívül jónak mondható, és kölcsönösen előnyös.

Az esztendő hátralévő részére, valamint a jövő esztendőre áldást, békességet és kedvező időjárást kívánunk és kérünk valamennyi náczyhegyi birtokosra és birtokra!

BÚS Mária
a PUNKTE titkára

Egyre népesebb, sokszínűbb a Hegy

Amint az egykori szőlőhegyet a falutól elválasztó erdősávból kiléptünk, elhagyjuk a hatalmas cserfákat.

Ekkor meglepően rendezett egykori jobbagytelkeket, karban tartott épületeket, nyaralókat, hétvégi házakat és gyümölcsfákkal vegyesen díszbokrokkal betelepített virágos kerteket találunk.

Néhány osztrák nyugdíjas a napokban erre sétált és megálltak TARDOSNÉ Marcsi megújult rózsalugasos kertajtájánál.

Arról beszélgettek a virágágyakat, rózsabokrokat rendezgető gazdasszonnyal, hogy éppen ilyen kertet szeretnének ők is otthon.

Hatvan évesek már, és a gyümölcsfáik kiöregedtek. A gyümölcsös helyére díszbokrokat, virágskertet és árnyat adó arborétumot telepítenek.

Több fényképet is készítettek, és utóbb küldtek az osztrák lapból, amelyben megjelent egy és a képaláírás szerint Pulán készült a fölvtel. Csakhogy nem nálunk, hanem egy hasonló kertről Horvátországban...

Amint továbblépünk, a következő ház dűlőútra néző csúcsfalán egy sokatmondó címer látható.

Ezen hajdani épületet már az 1858-as esztendőben föltüntették az akkor készült szőlőhegyi térképen.

A pontosan az 1984-es évben ideérkező szomszéd – a monogramjuk mellett – e két időpontot örökölte meg egy mutatós „korabéli” címerben. Jobbra-balra ma már kerítés, új tolókapuk.

Azután kukoricaföld, néhol pedig búzátábla. Haragos zöld az idén a kukorica, de a szőlősgazdák sem panaszkodhatnak, mert bő termés ígérkezik.

Az egykori borospincék közül sok nyaralónak, hétvégi háznak, sőt lakóháznak lett átalakítva.

Az ideköltöző fiataloknak természetes az, hogy a kerítésen kívül is és belül is rendben tartják és növényekkel, virággal díszítik az útmentét is.

Látszik az is, hogy az Ignác-napi ünnepre készülődve – jóelőre – mindenütt levágtáknírták a fűvet. Összegyűjtötték a szénát, rendbe rakták a ház elejét is.

Útközben az ember életveszéllyel is találkozik. Az egyik telken mutatós téglarakás dül lassan az út felé!

Amennyiben egy nagyobb személyautó vagy traktor halad erre, előfordulhat, hogy a rezgéstől rádül az egész az útra! A százötven éves pince ápolatlan, gondozatlan, elhanyagolt.

A földből éppen kibújt, félig fölépült, húsz éve elhagyott DEMJANOVICS-pince környéke és kertje gazos dzsungel

Ennek a terjedését a közvetlen szomszéd, TOKOLICS László és neje kísérlik meg megakadályozni.

A 214. helyrajzi számú gyümölcsöst már teljesen bekerítették, legutóbb éppen kilenc diófát, négy körtefát, két meggyet, két almát, szedret, szilvát is rakott el HEGEDŰS Éva.

Ő a gazdának a németországi útja idején mindvégig példamutató rendet tart az előkertben is.

Mindenféleképpen érdemes ide kijönni! Teahibridek és különféle futórózsák díszítik az előkertet.

A kerti fedett kiülő tetején már három éve működik a napkollektor, amelyben a napsütés hatására melegszik elegendő fürdő- és mosogatóvíz. Így lehet igazán egyszerűen takarékoskodni az árammal!

A szomszéd telkek újabb szégyenfoltjai a hegynek. Két szomszédos telek, amelyeket senki sem gondoz évek óta.

Közös összefogás kellene az Önkormányzattal, hogy fölszólítsuk a tulajdonosokat a terület rendbetételére.

Közben áthaladunk az út azon szakaszán, amely lehet, hogy évszázadok óta a megoldhatatlan nehézségek közé tartozhatott.

Itt mindig megállt, megfagyott a csapadékvíz, sár és latyak úsztatta a csizmákat, koszolta a ruhákat, az utóbbi években inkább a személyautókat.

A gondozatlan fákat, bokrokat kerülgető munkagépek és kocsik egyre újabb nyomvonalra terelték az utat.

A Hegy közössége összeadott pénzből kijavíttatta, föltöltötte és szívárgásmentessé tette a részt is.

Az ünnepre készülődve CSOMAI Mihályné – nyolcvankét éves édesanyjával –, öccsével és

nagyfiával épp rendbe tették régen látott kertjüket.

– Manapság is igen-igen kedveljük és szeretjük e gyógyító vidéket – mondja. Anyám szívével, vérnyomásával sok gondja van az orvosunknak, de ha itt vagyunk, mindjárt másképp érzi magát.

– Jót tesz néki a kertészkedés, és utána napokig nem ingadozik a vérnyomása, nem roszkodik a szíve.

– Veszprém után talán a friss levegő, a napsütés, a jó víz és a mozgás többet használ, mint a gyógyszerek.

Nem biztos, hogy evvel egyetért a szögedi professzorasszony, aki a fehérvérű betegek ismert kezelését irányítja az egyik híres Tisza-parti klinikán.

A férje, FARKAS András igen büszkén mutat körbe a nagyfiúk szőlősorai között. A közel háromszáz tőke a példás gondozás nyomait igazolja.

Valamint a szakértelmet, hozzáértést. Egy híres szülész-borász szakember tartja karban a szőlőt.

Meg is látszik a tőkéken és a házigazda palackozott tavalyi termésén Azonnal meg is kóstoljuk, de előbb szemrevételezzük. A leplombált üvegszáj alatt ízléses a nyomtatott címke:

Náczihegyi
Kékfrankos
2013
Termelte és palackozta:
Farkas család

Hihetetlenül tisztára szűrt rozé színű bor, kellemes illatú, és megvan még benne a régi pulai termelők-borászok által kezelt borok íze, zamata is.

– Igaz, hogy csak kéthavonta érünk el ide – mondja nekünk FARKAS gazda –, de már a második kertet vettük meg errefelé.

– Ennek az az oka, hogy ennyire megkedveltük és megszerettük e tájat, a szomszédokat, a barátokat és az Alföldön nem látható Pannon erdős dombvidéket.

– Két fiúnk és két unokánk is gyakorta itt töltik a szabadságukat. Most Zürichből a nagyfiamat várjuk a gyerekekkel, mert ők a feleségével odakünn dolgoznak, kutatnak.

– A nagyfiam bőrgyógyász, és jól esik néki is kikapcsolódnia a környéken, a hazai táj mégis más, itt a család, a múlt és az emlékek is ide kötik.

– Közel a Balaton, a Bakony, két unokánknak (8–14 évesek) a kalandparkok (Fűzfő és Kislőd) és végre együtt a család.

– Mi alkalmanként hétszáz kilométert autózunk ide és vissza, bizony megéri. Ezért is mondom: a náczihegyi birtok nagy érték! Műveljük, ápoljuk, vigyázunk rá.

Nem lenne teljes a kép, ha nem említénék meg ZIMMER Attila és neje természet-átalakító munkáját.

A fiatal pár – immár a kisbabájukkal – hétről hétre (ha az idő engedi) a hegyen tartózkodik.

A kezüknek a nyoma meglátszik minden egyes négyzetméteren: rendkívül jó ízléssel alkotnak.

Szinte művészi formaérzéssel kialakított a kerítés, a kertajtó, a kapu és a megállítókövek, a játszótér, a sziklakert és a számtalan különleges évelő és díszbokor.

A borospince a hajdani, régi alakjában maradt meg az emlékezésnek. De ez még csak a kezdet.

Hogy miképpen érik be a szomszédoknak a terve, azt igazolja a Zékány-pince előtti díszkert.

Ezen hónapokig virágozik manapság már a trombitafolyondár, eltakarva a szem elől az alatta megbúvó, hangulatos, árnyas szabadtéri kerti borozót.

Az egykori Fischer-pincére (se kívül, se belül) rá se lehet ismerni. Teljesen új elemekkel bővülve még idegennek is kiadható állapotban van a kétszobás, konyhás, fürdőszobás „borpince”.

Hogy a nevéhez méltó maradjon, PILLER János és a családja a szőlőt, valamint a gyümölcsöst olyasfajta hozzáértéssel műveli, hogy a tágas pince hordói igencsak megtelnek október elején.

Jó itt élni!

NÁDOR István

Ebből lesz a történelmünk LEITOLD István visszaemlékezése

Kevesen tudják ma már, hogy a hitleri hadsereg Magyarországról is sorozott be – a második világháború idején – „német katonákat”, azaz német egyenruhában harcoltak, csupán az SS-jelvényt nem tűzték föl.

Ez azt jelentette, hogy a birodalmi sas és a halálfej volt a sapkájukon. Harmincegyen vonultunk be Puláról Solymárra 1944 szeptemberében (jómagam tizenhét esztendősen) – mondja LEITOLD István bácsi, az utolsó koronatanú. Egyedül SCHUMACHER Károly tudott megszökni Pápáról úgy, hogy hazagyalogolt, pedig itthon kapott combnyaktörése miatt alig tudott járni.

A faluból összesen kilencven „fiatal” férfit vittek el (tizenhétől ötven éves korig mindenkit) szeptember 17-én, azaz az őszi munkák kezdetén. Köztünk volt KLUNG András, LEITOLD Ambrus, JÁGER András, FISCHER József, STIBINGER János, HEITER István.

Érezhetően mindannyian kétszáz éve telepített svábként, a családneveink okán kaptunk behívót. És talán éppen emiatt lettünk újra „németek”. Huszonegyen nem is jöttek vissza soha: KLUNG András, SZAFNER János, GRÓF János, STEIERLEIN Ferenc és társaik soha nem láthatták újra a családjukat és a szülőházukat.

JÁGER Józsefet sorozták, de utóbb mégis leszerelték, mert lefagytak a lábai. Micsoda szégyen és aljasság, hogy a seregünket 22. Mária Terézia SS Önkéntes Hadosztálynak nevezték el – pedig se SS-ek nem voltunk, se önkéntesek.

Mint mondtam, hatvankilencen jöttünk haza, ki-ki néhány hónap vagy néhány év hadifogság után. Én hat évig voltam orosz munkatáborban. SZENGER István is ott halt meg. E dolgokról két könyvben is beszámoltam utódainknak, az egyik a Veszprém Megyei Honismereti Tanulmányok XX. kötete, amelyben hosszú részleteket közöltek a *Katonaságom és hadifogságom naplójából*.

– Mit jelentett Pista bácsinak a katonaság?

– Kiképzésünk hat hétig tartott, nagyobb részünk a gyalogsághoz került, néhányan tüzérek lettek, műszakiak, kovácsok, aknavetősök.

Összesen két hónapig „védtem a fővárost” mint az alakulatunk tagja Vecsésen, a Ferihegyi repülőtér mellett. Karácsonykor – épp a nevem napján – megszakadt a telefonvezeték, és a rádiót

sem hallottuk, a szakaszparancsnok további parancsért küldött bennünket LEITOLD Jánossal.

Csak a besötétedés után lehetett indulni. Nem tudtuk, hogy a fővárost már körbezáró gyűrűn lehetetlenség kettőnknek áthatolni. Egy hídon haladtunk át, amikor a híd túlsó oldalán fölugrott a földről egy orosz, és ránk fogta a géppisztolyát.

Nem volt mit tennünk. Elvett tőlünk mindent, amit korábbi parancsnokunk osztogatott az ünnepre tekintettel: rumot, kekszet, kalácsot. Igaz, később a keksszel megkínált bennünket is. Odakinn Voronyezsben láttuk meg, milyen is az álarc nélküli szocializmus.

Dolgoztam kolhozban, szénbányában. Ne csodálja senki, hogy amikor 1959-ben megszervezték a termelőszövetkezetet (téesz), akkor azok közé tartoztam, akik nem léptek be. Nékem elég volt.

– Azóta járt-e odakünn?

– Kétszer is! Még az erdészethél dolgoztam, amikor a főnököm – HORVÁTH Gyula erdőmérnök – jutalomkirándulásra kapott meghívót. Kérdezte tőlem, hogy elmennék-e véle, mert tudok egy kicsit oroszul, és két hely is van.

Vecsés mellől indultunk újra, és oda is jöttünk vissza, tíz nap múlva. Repülőgéppel mentünk Leningrádba, és onnét éjjel Moszkvába vonattal. Nehogy lássunk valamit! Újra megéreztem a fogság szagát.

Nem lehetett ugyanis csak úgy elsétálni egyik településen sem, hanem csoportosan és egy „fogadóbizottság” járt velünk mindenhová. Meglátogattuk a leningrádi hatalmas katonatemetőt, ahol mindig szól a gyászzene.

Másodszor is jártam keleten. Igaz, magyarok között: Csap, Ungvár, Munkács és Beregszász városait néztük meg. Szintén az erdészettel. Ott értettem meg igazán, hogy kik és hogyan teték tönkre az országot. Jártunk egy faárugyárban, amelyet a magyarok építettek, amikor visszacsatolták Kárpátalját a hazánkhoz, majd mire mi, „turisták” odaértünk, mindenki orosz lett.

– Köszönöm, Pista bácsi, hogy mindezt elmondta, legalább a pulaiaknak, és a két kötethez gratulálok! HARMATH Istvánnal, TÁL Józseffel és REMÉNYI Antallal négy írója is van a falunak.

– Mi történelmet írtunk.

N. I.

Hatvannégy éve történt A hazatérés utolsó percei

(Részlet LEITOLD István
Katonaságom és hadifogságom naplója
című kötetéből)

1950. december 10., vasárnap. Reggelre Veszprémbe értünk. A vasútállomásra. Én csak úgy repültem ki a vonat ajtaján.

Jött vélem szembe egy néni tejeskannával. Azt kérdezte tőlem, most jövök-e a hadifogságból.

Kérdezte, hová való vagyok. Mondtam, hogy pulai. Ő azt válaszolta: akármilyen autó megy arra, nyugodtan intsem le, mert biztos szívesen elvisznek haza.

Ámde nem jött gépkocsi se Pula, se Veszprém felől. Nagyon ködös idő volt, zúzmarások a fák, nem lehetett harminc méternél tovább látni.

Elhagytam a városi elágazót, nagyon hosszú volt az út Tótvázsonyig. Úgy tűnt, talán soha nem érek haza.

Nagyon megéheztem, fáradt is voltam, a lágerben nem szoktam hozzá a gyalogláshoz, és már egy egész napja nem ettem.

Mindezt túrtem, annak a reményében, hogy majdcsak hazaérek, és elfeledem a gyötrelmet.

Nagyvázsonyba érve egy hatalmas sóhaj tört föl, hiszen ez már a szülőföldem szomszéd faluja!

Ebédidőben jöttem végig a főúton a Zichy-kastély előtt, anélkül, hogy találkoztam volna valakivel vagy valamivel is. Az utca is néptelen, a falu is kihaltnak tűnt.

Mindez akkor nagyon megijesztett. Csúpan utólag tudtam meg azt, hogy éppen déli tizenkettő volt, hiszen nem volt nálam óra. A lépéseim már nem is voltak olyan nagyok, mint Veszprémtől kifelé.

Nagyvázsonytól már földes, sáros, pocskós út vezetett Pula felé, úgy, mint azelőtt hat évvel. Ismerős volt már a táj.

A pulai határhoz érve nagyon kíváncsi voltam, hogy még mindenkinek megvan-e a külön szántóföldje, és nincs-e már itt is szovhoz, kolhoz.

Hála Istennek, még minden úgy volt, ahogyan én emlékeztem. Megismertem a mi földünket!

Ahogy a vadgesztenyefákhoz értem, sietni kezdtem, hogy a templomot is mielőbb láthassam már.

Nagyon kíváncsi voltam, nem érte-e valami romboló, háborús lövedék. Istennek hála: nem!

A gesztenyesor végéhez érve már beláttam a faluba, láttam a náczihegyi kőkeresztet épségen.

Eszembe jutott az, hogy vajon még most is kijönnek-e a keresztjáró napon litániát mondani.

Lassan beértem a faluba az Eszterházy-kastély és a major felé. Itt már nem úgy volt minden, mint valaha.

A hídhöz érve láttam, hogy fölrobbantották, ugyanis fagerendák helyettesítették a volt hidat.

Elérkezett a pillanat (hat hosszú esztendő után) hogy beértem a családi ház udvarába, ahonét 1944-ben elhurcoltak.

Az ajtóhoz érve kopogtam illedelmesen, és benyitottam. Megpillantottam édesanyámat, aki az asztal mellett a padon ült, előtte az imakönyv, kezében az olvasó, és abbahagyta az imádságot.

Fölnézett: vajon ki jöhet? Nem gondolta, hogy rég várt fia megjön a nehéz golgotáról. Egy pillantás, amellyel egyből rám ismert:

– A fiam! Megjött a Pista!

Egymásra borultunk, könnyeink úgy csurogtak, hogy beszélni sem tudtunk a nagy örömtől.

A nagyapám a széken ülve nékidőlt az ágy végének, és így pihent ebéd után. Azonnal fölbredt, és fölugrott a székről. Megölelt, megcsókolt és azt kérdezte:

– Hol voltál ilyen sokáig? Miért nem jöttél előbb haza?

SZAUER Ágoston versei

SZAUER Ágoston az alábbi két verssel kíván sok sikert a huszonötödik születésnapját ünneplő lapunknak és a náczyhegyi rendezvénynek.

Vendégek

Nyaranta visszatérnek
a fűre, székre, padra.
Mint sárgásbarna képek.
Az évek elkavarva,

hisz mindig minden így van.
De menj közelre, nézd csak:
kis szarkalábaikban
megbújik három évszak.

Báméskodás

Egy tiszteletre méltó vaskapu.
Egy dallam száll a szép tuják mögül.
A falon vadszőlő, lakkos zsalu.
Hány éve már! A látvány megkövül.

E ház az elhúzódó ébredés.
Nézni, a többit elgondolni jó.
A valósághoz így kicsit kevés,
marad talányos illusztráció.

VERS Kristóf zarándokútja

A múlt század első felében még évente igencsak elindultak többnyire a falusi emberek egy-egy hagyományos vallási ünnep alkalmából a közeli zarándokhelyekre: (Szentkút–Máriapócs, vagy Máriabesnyő).

Nemrégiben is előfordult az, hogy valaki Tatabányáról nékieredt – gyalog átszelve az országot és a Partiumot –, és egy-egy falusi állomás egyházközségeinek segítségével eljutott Csík-somlyóra.

De hogy egy pulai fiatalember nékivágjon, az azért egyáltalán nem mondható mindennapinak.

Franciaországból, Bordeaux városán keresztül az ezerhétszáz méteres szintkülönbséget is

gyakorta magába foglaló Pireneusokon kell átkelni.

Majd az El Caminónak (vagyis, Az Útnak) nevezett több száz éves zarándokutat fogja megtenni, hogy a vándorbotját csak Spanyolországban, Santiago de Compostelában akassza majd szögre.

2014. július 15-től egészen augusztus 23-ig tart majd a hosszú és viszontagságos zarándokút.

Csupán remélni tudjuk azt, hogy a pulai fenyvesekhez szokott fiatalember – aki egyébként a nevéhez illően jeles versmondó is –, szerencsésen, valamint egészségesen érkezik haza a szülőfalujába.

Az elszármazottak is hazatérnek?

NÁDOR István riportja

Régóta nagy kérdés, hogy vajon megmaradhat, megerősödhet-e a falu, ha tanult fiataljaink mindegyike pályakezdése idején városba költözik, és a gyermekeik már ott érzik jól magukat.

Erről beszélgettünk a harmincnégy esztendősné KNOLL Ottóval, aki szakács, és ma is gyakran hazajár.

– Már több, mint tíz éve kimentem Ausztriába. Három évig dolgoztam ott. Javamra vált szakmailag is.

Veszprémbe tértem vissza. Vettem egy kisebb lakást a lakótelepen, majd lecseréltük egy házra.

Két gyerekünk: az öt éves Kristóf, és a négy éves Henrietta nagyon szeret Pulán, a nagyszülőknél lenni.

Itt láthatnak lovakat, kismalacot, a baromfiudvarba is kíváncsian néznek be. A szülői házukat erdő határolja.

Innét néha kijárnak az özek, szarvasok, rókák. Magam is gyakran nézek ilyentájt haza, hetente többször is.

A szüleim nyugdíjasok, de kell ez az összetartás, segítség. Nékem is jól esik. Ha arról kérdez, hogy látom, milyen irányban változik a falu: szerintem jó helyzetben vagyunk. Lassú ütemben, de fejlődik!

Az is gyönyörű még ebben, hogy nincsenek nagyon hirtelen változások. De nem csak a mi utcánk változott meg az előnyére, hanem az egész falu.

És azt, hogy mit jelent a természet közelsége, csak az tudja igazán, akinek hiányzik. Ezért is szeretünk Pulára érkezni, és észrevenni egy-egy följújtott lakóházat, rendbehozott kertet.

Mintha csak KNOLL Ottó szavait igazolná a Kis utca házai közül HORNUNG Lászlóké, amely a környezetbe illő színeivel, ízléses modernizálásával, virágos ablakaival, ugyanakkor jó hangulatot ébresztő utcai előkertjével. Egyre inkább meghatározóvá válik a lakosság igényessége.

Minden erre járónak föltűnik a MOLNÁR Józsefék háza előtti – fából faragott – hatalmas turulcsoport. Az alkotókészség bizonyítékai, hiszen a házigazda készítette őket.

RÓZSA Istvánék kertje épp az utóbbi hetekben volt igen forgalmas. Szigetelték az egész épületet, mert a kertből lefolyó víz fölszivárgott a falakba.

– 1980-ban vásárolták a szüleim a Kis utca 48. számú, romos épületet. Sok munkás napja telt itt édesapámnak (és nékem is), amíg megépült e ház.

Így emlékszik a három és fél évtizeddel ezelőtti napokra a följújtás befejezésén dolgozó, hamarosan nyugdíjas RÓZSA István.

– A szüleim nemrégiben sajnos elhunytak. Mi örököltük a házat, és most a feleségemmel teljesen rendbe hoztuk a kerttel együtt.

E szavakkal a parkosítás eddigi eredményeire mutat: a sötétzöld tujasorra, a pázsitban kialakított virágtányérokra egykori tanítványom – mert eközben kiderült, hogy a hatvanas évek végén a magyartanára voltam.

– Az új kerítést is megterveztük már az elé telepítendő élősvénnnyel. Három-négy év múlva nyugdíjba megyünk (alig várjuk!), és itt szeretnénk élni.

Szeretjük a szomszédainkat, mindkét oldalról, ők és a házaik is megújultak. Mutató ez a házsor Pulán.

Mikulásra várjuk az első unokánkat. Reméljük, ő is jól érzi majd itt magát, a jó levegőn, a szabad kertben, az erdőszélen.

Amennyiben e tudósításból kihagynám PILLER Ferenc első sziklakertjét Pulán, a virágos teraszát, és az utcai, árnyat adó megtervezett előkertet, bizonyonnyal hiányoznának mindenkinek az utcaképből.

Az udvaron kistraktor áll utánfutóval, a garázsból kilátszik a személykocsi – de ez már majdnem minden családnál megtalálható.

A mintegy félhektáros kertben gyümölcsfák sorai és a gazda legénykorában épített családi háza.

– Ahogyan végigsétál a vendég, vagy éppen a Nácihegyről hazatérő gazda a lejtős Kis utcán, igen jó érzéssel állapíthatja meg magában, hogy az utolsó évtizedekben átkerült Európába e vidék.

Hol vannak már a rogyadozó épületek, a két, szennyezett vizű kerekeskút, és az októbertől ápriliséig sáros utca?

A Náczihegy három szép öreg almafája

REMÉNYI Antal írt arról, hogy Pula valaha nagy gyümölcs-, főleg almatermelő falu volt. A nagyvázsonyiak is innét szerezték be almaszükségüket. Erre nemcsak a falu nyugati végén lévő egykori almáskert maradványa emlékeztet bennünket, hanem a Náczihegyen is vannak e korból szép öreg almafák.

Én leggyakrabban háromban gyönyörködöm. Mindhárom ugyanazon fajta: *téli piros pogácsaalma*. A kertészeti szakirodalom szerint a téli piros pogácsaalma egy igen régi, nagy valószínűség szerint magyar eredetű történelmi (téli) almafajta. Elsőrendű piaci és háztartási, és másodrendű asztali alma. A gyümölcse nagyon látványos, az edzett fája terebélyes és szép habitusú.

A Duna-Tisza közéről való és (megfelelő talajvízszint esetén) itt, vagy hasonló termőfajon természetesen eredményesen. Kecskemétnek ez volt a fő almafajtája, és az egész Duna-Tisza közén elterjedt volt, főként a szőlőkben, köztes fáként. Mint látjuk, nálunk is jól érzi magát.

A gyümölcse nagy, kevésbé kedvező termőhelyen közepes vagy nagyméretű, az alakja lapos és szabálytalan; az egyik oldalán hízottabb. A héja vékony, sima, fénylő, kissé zsíros tapintású; éretten sárga alapszínű, amelyet csaknem a gyümölcs egész fölületét kitöltve tompa vörös, illetve kárminpiros fedőszín (csíkokkal, pöttyökkel és bemosásokkal) borít. A piros héja kisebb részben barnás színnel is mosott.

A húsa zöldesfehér, tömött, kemény, éretten omlós. Az íze kellemes, zamatos, egyszerre édes és kesernyés, savas és fűszeres. Szomjoltó hatású, édes borízú, eléggé bő levű. Az illata kellemes és középérs. Régebben ecetet is készítettek belőle. Fehérborhoz különösen jól illő kísérő.

A magháza zárt, sok ép maggal. Október 2. felében vagy a hónap végén érik. Minél később szedik le, az íze annál kevésbé lesz fanyar. A fogyasztási ideje november-decembertől márciusig-áprilisig tart. Igen jól tárolható, akár egyszerű hűvös szobában vagy pincében is. Igen jól szállítható, nyomásra egyáltalán nem érzékeny.

A fája teljesen edzett, erős növekedési erélyű. A szabálytalanul növekvő ágai nagy, széles terebélyes, sűrűbb koronát nevelnek. A termőrészek főleg az idősebb ágrészekben találhatók, és az idős fákön idővel kifelé tolnak. A középkorán vagy később fordul termőre és igen bőven, de szakaszosan terem. Vadalanyon közepes törzsű és magas törzsű fának való, törpenövésű fának

azonban nem alkalmas. Gyümölcsei tartósan állnak a fán, a szélkárral szemben is ellenállóbbak.

Összességében rendkívül jó alkalmazkodóképességű, igen életerős, ellenálló, igénytelen fajta, amely a fagyot is jól tűri. A betegségekre alig érzékeny, a lisztharmat, a varasodás és az almamoly kismértékben károsítják. Jól termékenyül, porzófajtája a Jonathán. Melyik is ez a három szép öreg fa, amelyeknek alakja a gyerekeket rajzolásra készíti, a felnőtteket fényképezésre?

Néhai STUMPF Márton bácsi gyönyörű terebélyes almafája a hegy vége felé található, a család házikója mellett. Alatta bőven elférnek a leszármazottak. A szép fa kora biztosan közelíti a száz évet, hiszen Marci bácsi mesélte, hogy gyerekkorában látta, mikor oltották a fát. Az oltás nyoma ma is látható, mintegy nyolcvan centiméter magasan. A fa egészséges és általában bőven terem. Sajnos, fagyönggyel megfertőzték a rigók, és ez itt-ott látható a koronában, főleg télvíz idején, lombtalan állapotban.

STEIERLEIN József út felé hajló almafája se lehet fiatalabb. Hisz a gazdát nagyapjára emlékezteti, ki szedett a terméséből. S ma már az egykori unoka is nagyapa. Tehát legalább négy nemzedék szerette és gondozta ezen érdekes alakú fát, amely belül üreges, és olyan, mintha őrizné a Náczihegyi középső utat. A gyermekeinknek, unokáinknak arról meséltünk, hogy az üregében lakik a rézfarkú bagoly, amely a haszontalanokra veszélyes. STEIERLEIN József emlékeiben a téli piros pogácsaalma íze csodálatos, főleg januártól.

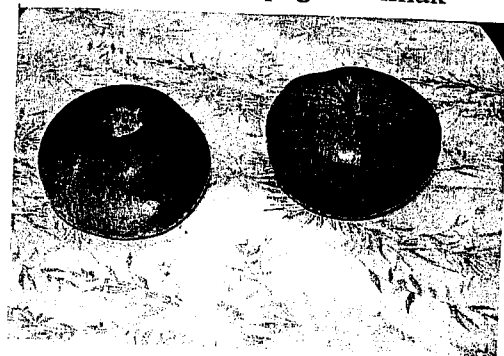
PÉTI Márton almafája is egykorú a főntiekkel. Az út közelében, a felső vágóban látható. Egy pontos, gondos gazda rég kivágta volna, hiszen jó pár éve, hogy megdőlt. A törzse korhadt, az ágai alá vannak támasztva. Meggyfa-ágasok tartják, ezért nem fekszik egészen a földre. A kizöldülése évről évre, néha a gazdag termése az élet csodáját és erejét hirdeti. Szemlélhető, ahogy lassan eggyé válik a földel, de még a napsugár, a levegő, az esők életben tartják. A tövébe ültetve már az új fáska, az is téli piros pogácsa.

E 3 fa kapcsán elgondolkozhatunk, mi is a szép? Mi is az érték? Nem a nagy hozamuk, a korszerű fajtájuk teszik őket értékesé. Attól szép és szerethető e három almafa, és még sok-sok más fa, mert vagy szeretteinkre emlékezünk általuk, vagy a szépen átélt időt mérhetjük velük, vagy egyszerűen csak gyönyörködünk bennük.

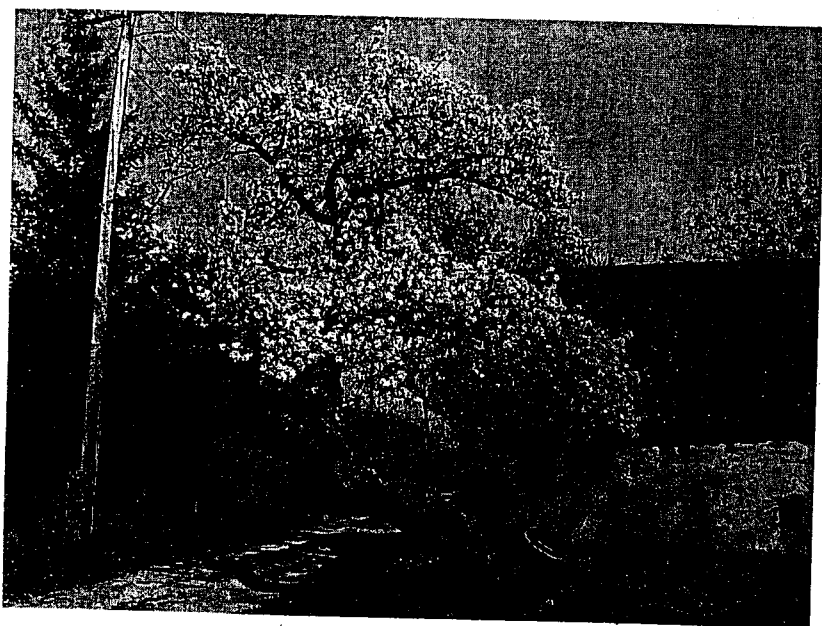
Bús Mária

Téli piros pogácsaalmák

STUMPF Márton almafája

Az út őre (STEIERLEIN József almafája)

PÉTI Márton almafája

Fénykép: dr. PÉTI Miklós

Hová lettek a pulai iparosok? András mester útja

STEIERLEIN András asztalosműhelyében elkészült az igen mutatós és praktikus, tizenyolcfokú, íves lépcsősor, és amint meglát-tam, azonnal arra kértem a pulai mestert, hogy mutassa be nekünk míves alkotását.

– Ez az 1. lépcsősor, mely Pulán készült?

– Természetesen voltak elődei, egysze-rűbb szerkezetek. Egy íves pofafás lépcsővel nem lehet kezdeni, a tapasztalatot nem helyettesíti szerintem a szakmai tudás. Csak úgy lehet sikere-sen megvalósítani, amit elképzeltünk, hogy a bo-nyolultabbat előzze meg egy-két egyszerűbb szerkezet, hogy a nagyon munkaigényes alkatré-szezből pontosan azt kapjuk, amit megterveztünk. E darabot 1100 óra alatt készítettük el, 3,5 köb-méter vöröstölgyből és egyéb furnér, rétegelt le-mez anyagokból. Meg kell említenem munkatár-samat, SIKOS Zoltánt, és a tervező FÜLEKI Tibort, akik a csapat részei voltak.

– Kényelmesen emelkedő e lépcső, még idős korban is segítheti az emeletre jutást.

– Büszke lehet a falu rá, hogy – igaz, egyetlen, és eddig utolsó mesteremberként – a falusi iparosság hírnevét öregbíti András mester, mégpedig olyan korban, amikor a fölemelkedő középrétegek már igénylik is a több nemzedéket kiszolgáló belsőépítészeti műalkotásokat.

– Beszéljünk a pulai iparosság múltjáról!

– Évszázadokon át – télen-nyáron hasz-nálható út híján – nem volt könnyű e fészekalja faluból kijutni. A szükségleteket itt helyben elégít-tette ki az iparogárda, amelyről hallottam, egye-seket ismertem is még. SCHUMACHER Károly és TASCHNER bognár, SZAUER János és Ágoston takácsok voltak, valamint LEITOLD János család-ja: olajütők. JÁGER Kovács és a MATTING-család őse, akiről hidat is neveztek el a szerszámok ké-szítését, záratokat, kulcsokat állították elő, vagy éppen pótolták. KANZLER Márton és ÁBRAHÁM János molnárok voltak, HOLZER Ádám – aki a kádármesterséget űzte – sírja talán a legrégebbi a temetőnkben. De működött itt két cipész is: KRONEISZ János és VARGA Pál. JÁMBOR József a csizmadiamesterségéből élt.

– Mi vonzotta az asztalosmesterségéhez?

– Apám műhelyében gyerekkorom óta se-gítettem, nem is volt kérdés a pályaválasztás.

– Mi volt a szakmunkásvizsga föladata?

– Egy fiókos étkezőasztalt kellett elővára-zsolnom a deszkából feles méretben. Jól sike-rült, már az első osztályában megnyertem a

„Szakma Kiváló Tanulója” címet. Munka mellett érettségiztem utóbb, és a rendszerváltás első évé-ben váltottam ki az ipart édesapám műhelyére. Azóta ajtókat, ablakokat készítettünk, de vállal-tam bölcsőt, szekrényeket és egyre több megren-delést kaptunk a szomszéd falvakból, városokból is. A legjobb reklám az elégedett ügyfél. Elértünk oda, hogy egyre inkább az igényesebb vevők ke-restek meg, és nagyobb munkákat vállaltunk. Öcsémmel ma már teljes házak asztalosmunkáit is föl vállaljuk, beléértve a nyílászáróktól a kony-ha, fürdőszoba, gardrób-szobáig, és természetesen a beltéri ajtókat és lépcsőket is.

– Ritka már az az iparos, aki napi ötven kilométert utazik a munkahelyére és vissza.

– Valóban, mi is Veszprémben lakunk, és naponta járok ki Pulára, a huszonöt kilométerre lévő műhelybe, vagy a megrendelőkhöz, mert a beépítést is magunk végezzük. Ez természetes.

– Hogy indult a rendszerváltás kezdetén, mikor a kisiparost nem maszeknak címkézték?

– A vállalkozás kezdetén édesanyám volt a könyvelőnk, s pontos munkájának köszönhető, hogy mindent rendben talált az adóhivatal.

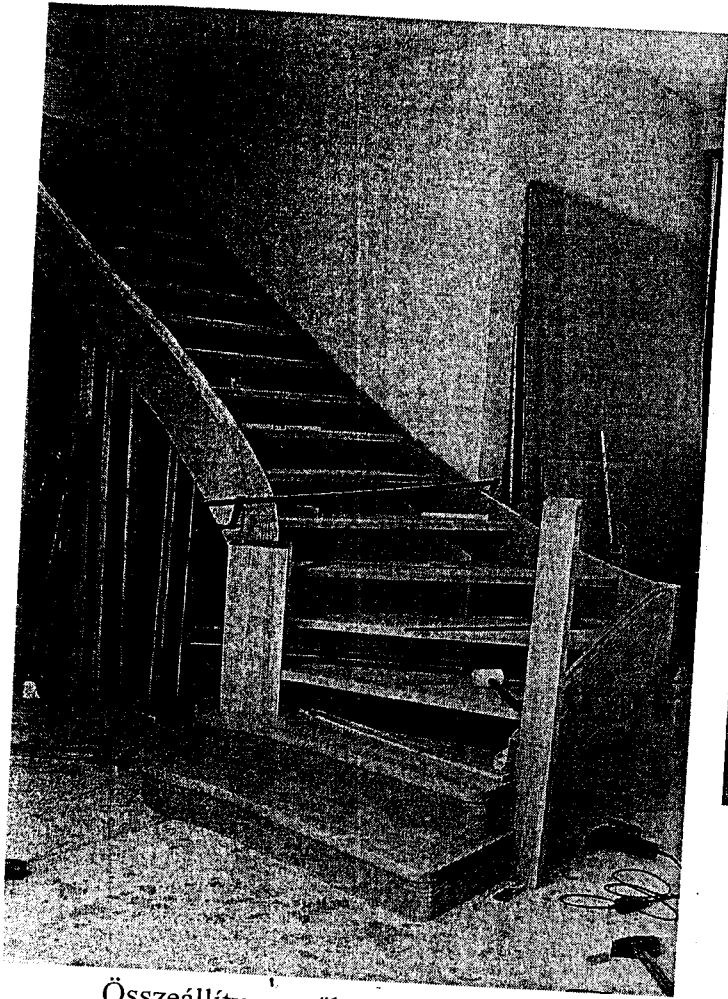
– Ma sem adják ingyen az iparosnak a ke-nyeret, sokat dolgoznak, de haladnak is előre.

– Nem panaszkodom. Három gyerekem van, két fiú és egy kislány. A legidősebb már ti-zenhat éves, jelenleg a római katolikus gimnázi-umban kilencedikes, nagyon szépen rajzol, és kedvenc sportja a bokszt, amelyre rendszeresen edz is. Kata lányom tizenhárom éves, táncol, a ritmikus gimnasztika a kedvence, és hetente két-szer jár az edzésekre. A két éves Mátéval felesé-gem – fél munkaidőben – otthon van. A fiú fő érdeklődési köre a tűzoltóautó és a traktor.

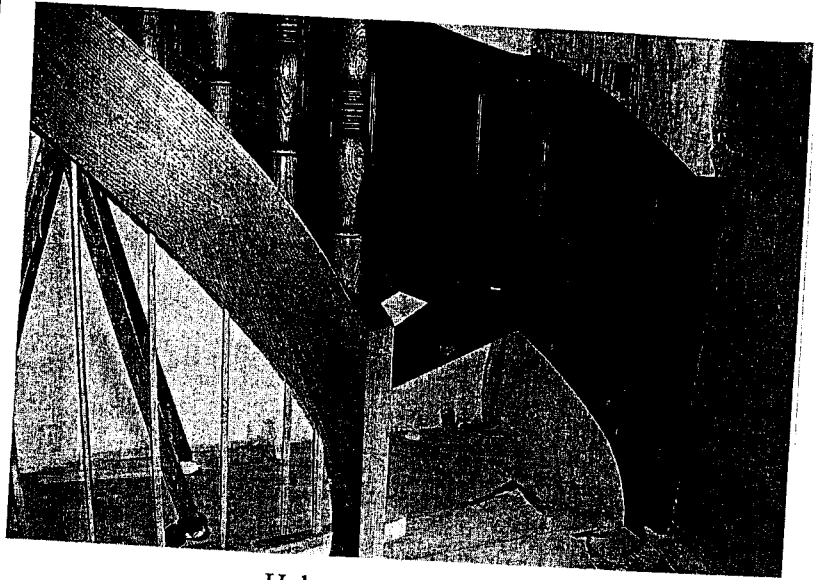
– Meddig gondolja fönntartani a nemrég kibővített és korszerűsített műhelyt Pulán?

– Nyugdíjas koromig, s míg egészségem engedi. Apám itt lakik a műhely mellett, ma is besegít, kisebb munkákkal tölti napjait, szerszá-mokat nyelez, javít, meleg műhellyel vár a téli hidegben. Feleségem a fölmérés alapján elkészíti a számítógépen a látványtervet, mely anyagkiírás is, s ez alapján rendeljük meg a szükséges anya-got, miután a vevő igent mond a látványtervre, árajánlatra. Az átfutási idő 2 hó, mi vagyunk a leszállítók is. Budapesttől Bécsig szállítottunk már a közel negyedszázad alatt. Ismerik a mun-kánkat Székesfehérvárott és a Balaton-parton is.

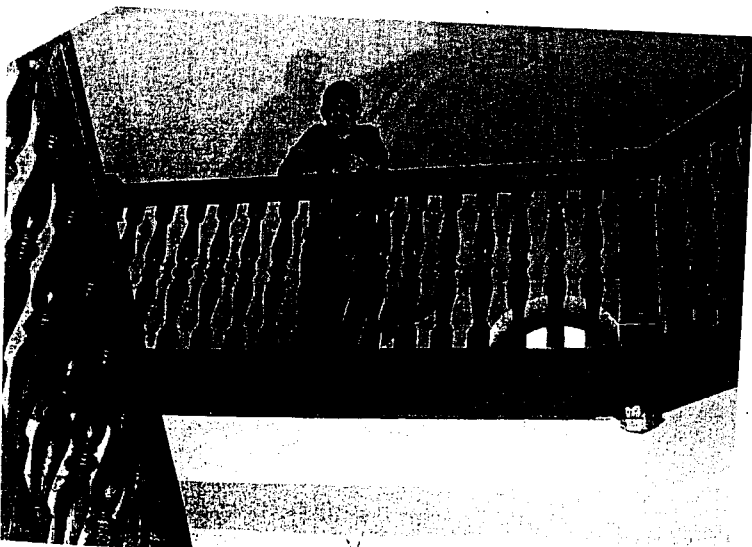
N. I.

Összeállítva a műhelyben, „szárazon”

Helyszíni szerelés

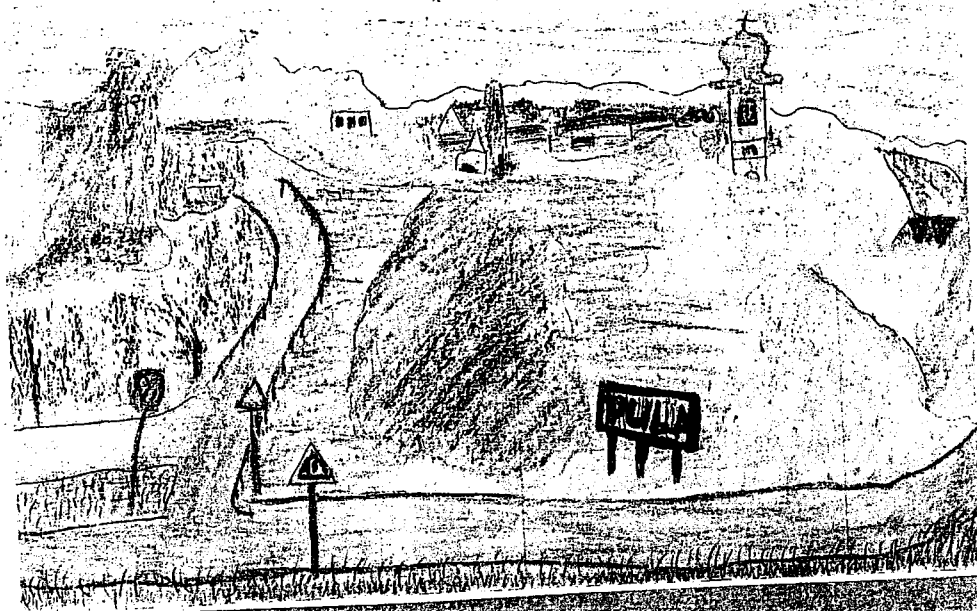
Ezer munkaórán túl

András mester azt mondja: „kész!”

A gyermekrajzpályázat képei

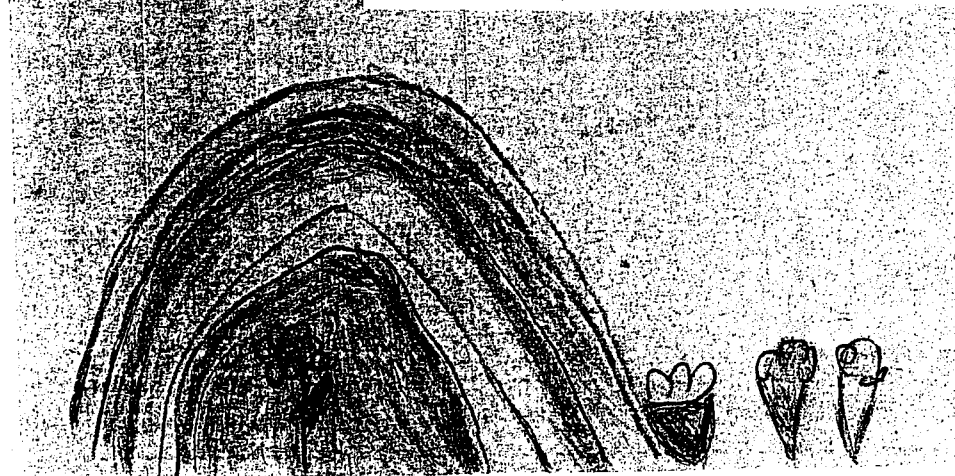
Gettinger Evelin rajza (10 éves)
(Az én falum)

Néninger János rajza (8 éves)
(Pele)

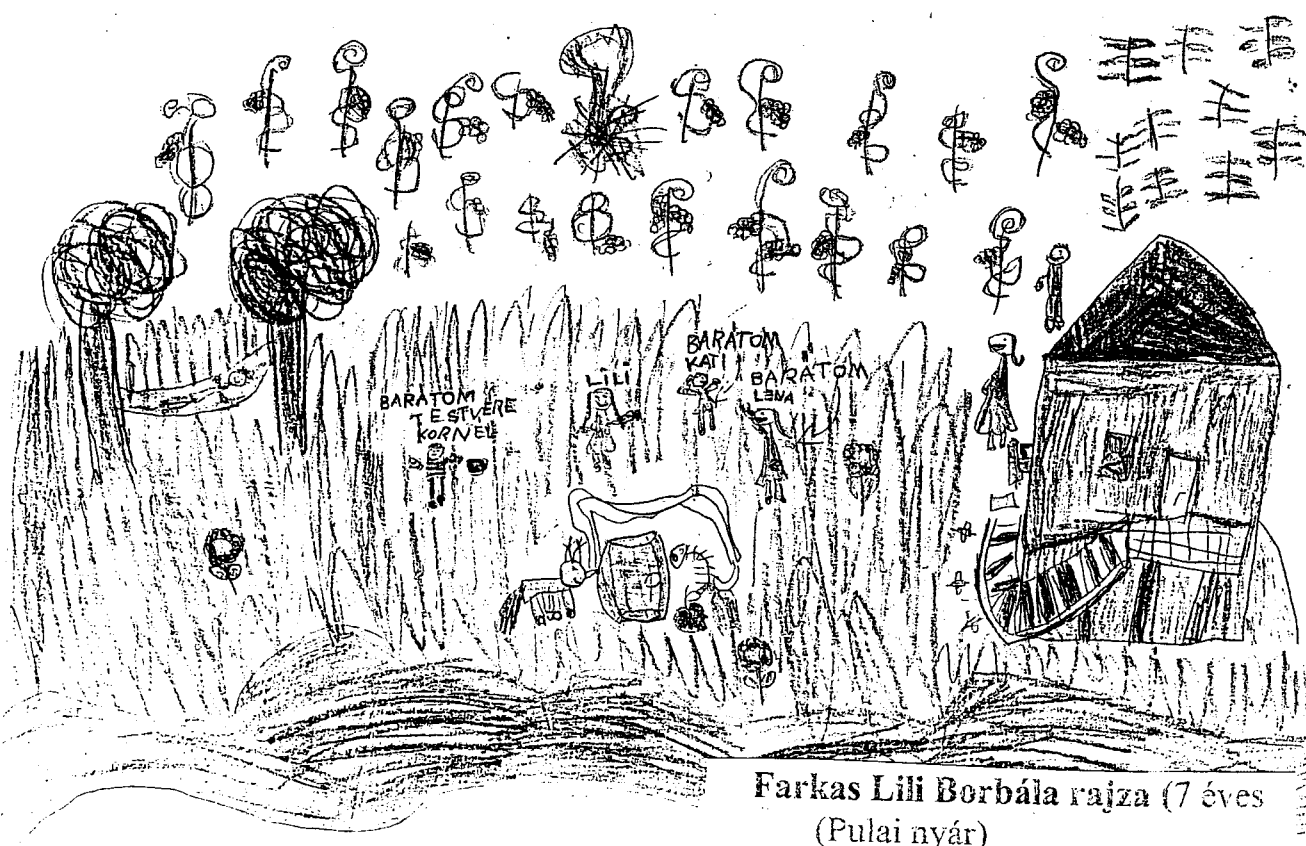
Néninger Katalin rajza (6 éves)
(Virágos kert)

Gettinger Leila

Gettinger Leila rajza (13 éves)
(A kastély)

Farkas Lili Borbála rajza (7 éves)
(Pulai nyár)

JÁGER Ferenc: A Kab-hegyi remete

Az elbeszélés írójának – JÁGER Ferencnek – az édesapja, JÁGER János (1891–1960) Pulán született. Édesanyját LEITOLD Johannának hívták. 1914–1920 között orosz fogságban volt, ahol Szibériában erdőmunkát végzett.

Hazatérése után Nagyvázsonyból nősült, felesége KILA Rozália. Ettől kezdve Nagyvázsonyba lakott. Egész életében az erdőben dolgozott, a Kab-hegyen, valószínűleg erdőőrként. Fia, JÁGER Ferenc, Veszprémben él, nyolcvanhat éves.

Az itteni Táncsics Mihály Szakiskolában volt elektrotechnikatanár. Több prózai és verses kötete jelent meg, amelyek főleg a mi vidékünkkel foglalkoznak. A család hajdani pincéje a Náczihegyen, a felső vágóban volt. (Az elbeszélést a szerző engedélyével közöljük.)

A vasárnapi szentmise után ballagtunk a falu főútján, talákoztunk Marival, aki vélünk járt iskolába, akkor is, meg most is, nem lányokkal barátkozott, hanem mindig a fiúkkal szórakozott, azon játékokat kedvelte, melyeket mi játszottunk.

Fiús volt a viselkedése is, belénk kapaszkodott: na, hová indulunk délután? Talán föl kellene menni a Kab-hegyre? Állítólag ott víznyelők barlangok vannak, azokat jó volna megnézni.

Ambrus vette át a szót: én már megjártam ezen utat, a hatos linián fölme gyünk, majd balra elfordulunk. Pdraghoz közel találjuk a Bujólikot. A visszaútban északnyugat felé még több vízmosás van, azokat is megnézhetjük.

Jó kis út, sietni kell az ebéddel, hogy 1 órakor induljunk, s akkor estére itthon is lehetünk. Találkozó – szólta Mari –, a sonkolósi csapásnál 1 órakor. Jó, jövünk! – mondtuk kórusban.

Amikor odaértem, már mind az öten vártak rám. Minek a tarisznya? – kérdezte Mari. Két kulacs van benne, majd az úrkúti kútnál megtöltjük. Tudjátok, azon víz a legjobb meg a leghidegebb is, vagy hús méter mélyen van a vize.

Nem tudom, akad-e a hatalmas erdei rengetegben ivóvizet adó kút. A hatos línia előtt megtöltöttük a kulacsainkat a jéghideg vízzel, a Kab-hegy lábánál balra fordulva, jókora nagy utat tettünk meg, mire a Bujólikhoz értünk.

A víznyelőbe leereszkedve vagy tíz lépés után sötétben tapogatózva egy szűk nyíláson bújunk át. Hamar föladtuk, nedves, vizes mészkövön értük el a bejáratot. tanakodtunk: legközelebb, amikor jövünk, viharlámpát kell hozni, hogy jobban tudjunk tájékozódni, mélyebbre ereszkedni, és kötelet is hozzunk magunkkal.

A Pokol-lik következett, föl másztunk a bejáratához, itt egy hatalmas terem mellett nagyon különleges bevágásokat is találtunk a barlangban. A Macska-liknál megtorpantunk, mivel nagyon meredek volt, féltünk lemenni.

Egy idős, gallyat gyűjtő öreg megkérdezte: nem merünk lemenni? Nem hosszú, de nincs benne semmi látnivaló. Leültünk egy kidőlt fa törzsére, és az öreg kérdés nélkül mesélni kezdett.

Azután itt még sok barlang van ám, beljebb, a hegy déli lábánál. Az egyikben lakott a Kab-hegyi remete, hallottak róla? Állítólag barát vagy pap lehetett, de valamiért az Egyház kitagadta. Lehet az is, mondta az öreg, hogy olyan bűne volt, amiért bíróság elé állították volna.

A lényeg az, hogy megszökött a büntetés elől, és itt az erdőben élte le az életét. Sok jót cselekedett az emberekkel és az állatokkal. Kíváncsian hallgattuk az öreget, aki megtörölte homlokát egy darab ronggyal.

Nem lehetett könnyű az élete, télen a Bakonyban élni, amikor, tudják, itt van az országban az egyik leghidegebb tél, hiszen városba nem mehetett. Élelmét az erdő adta, igaz, nyáron minden van itt: gyümölcs, gomba, fűszernövények, tea; ámde télen csakis a vad él meg az erdőben.

Igaz, gyéritette is a fácánokat, foglyokat, csapdával fogta az őzeket. Hogy a szarvasokat hogyan ejtette el, azt még az uraság se tudta megfejtetni. Sok hajtóvadászatot indított ellene, de soha meg nem találták.

Az uraság úgy vadászott rá, mint az állatokra: lóháton ülve, kutyákkal, föl hajtókkal. Biztos ismerte a víznyelők titkait, ilyenkor olyan barlangba bújott meg, ahol víz is volt, a kutyák tehetetlenek voltak, elvesztették a szagot, nyomot.

De inkább arról beszélek, hogy mennyi minden jót tett az emberekkel. Több ilyen történetet is beszéltek az öregek. Amennyiben van idejük meghallgatni, akkor elmondok néhány ilyen történetet.

Egy Zsófia-pusztai cseléd az erdőben disznót, vaddisznót akart vágni, több napon át cserkészte a falkát, úgy Karácsony táján. Csöves kukoricát rakott a bazaltmélyedésbe, gondolta, ha oda beme gy a vad, akkor vissza csak a keskeny, szűk bejáratnál tud jönni, és ott meglepheti, majd a hosszú disznóölő késsel végezhet vele.

Meglepetésére már a negyedik napon ott talált egy süldő disznót, igaz nem volt nagy állat, de – gondolta –, így könnyebben is végez vele.

A zajra kifelé indult a süldő, és sikerült a lapockája alá döfni a hosszú kését. A vaddisznó fölördített, és már ugrott is az emberére. Még egyszer sikerült megmártani a hasába a kését, másra már nem is emlékezett.

A remete hallhatta a disznó vagy az ember visítását, akit ott talált vérbe fagyva a bazalt sziklamélyedésben. A remete megvizsgálta, és látta, hogy még van élet benne. A véres disznót lehúzta róla, a szegény flótást a vállára vette, és indult Zsófia-pusztára.

A kutyák megcsaholták, ezért a harmadik háznál letette az ajtó elé a sérült férfit, bekopogott az ablakon, majd ahogyan jött, akképpen távozott a portáról. A szegény embert megtalálták, élesztgették, nem értették, miért véres a ruhája, hiszen külső sérülési nyomokat nemigen találtak rajta.

Mikor végre eszméltre tért, nem értette, hol van. Ismerősök vették körül, megmozdult, de bordája alatt nagy fájdalmat érzett. Az ismerősei saroglyára fektették, és hazavitték a családjához.

Mikor a felesége faggatta, hogy mi történt véle, egyre csak azt hajtogatta: a süldő hol van? A nagyobbik fiú elszaladt a jószággazdához, hívta az apjához, az pedig megállapította, hogy három bordája eltört, nem szabad mozognia, de azért tavaszra meg fog gyógyulni. A remete valószínűleg a süldőt magával vitte, jó volt a hideg időben.

A másik alkalommal már látták is az emberek, akiket kíséretet a nagy bajból. Történt, hogy két sógor ölfát vágott az uraság erdejében, döntötték a fákat, mégpedig úgy, hogy többet egymásra fordítottak.

Nagy rutinnal dolgoztak, úgy hakkolták be a fákat, hogy meghatározzák, hová dőljön a fa, így nem kellett hajolni, amikor a törzset méteres hosszra fűrészelték. A számításukba azonban hiba csúszott, a fa ellenkező irányba dőlt, vagyis megpördült, és hiába szaladtak, a két emberre rádőlt az elég vastag cserfa.

S oly szerencsétlenül dőlt, hogy mindketőtük ottmaradt a fa törzse alatt. A szerencsétlenség mellett az volt a szerencsésük, hogy a fa ágai fönn tartották a törzset vagy húsz centire a földtől.

Mozdulni nem tudtak, együtt kiáltottak segítségért. Már esteledett, segítség nem jött, az éjszaka pedig hideg lesz, a föld fagyos. Itt fogunk megfagyni, ha nem jön segítség – gondolták.

Minden erejüket összeszedve újból és újból segítségért kiáltottak. Zörgött a levél, a gallyak ropogtak, egy ember jelent meg, csuklyás csuhával, a derekán pedig egy kötél fogta össze.

A hatalmas termete jelezte, hogy erős ember lehet, a vöröses ősz szakála a melléig ért.

Megszólalt: mi történt, emberek? Ránk dőlt a cserfa, nem tudjuk megemelni, megmozdulni sem tudunk. Nyugalom, emberek. Megkísérelte megemelni a fát, de az meg se mozdult. Nyugalom, nyugalom, segíteni fogok, nyugtatta a férfiakat a furcsa szerzet.

Az ott heverő fejszét fogta, de a két sógor együtt kiáltotta, csak azt ne, ne vágja le az ágakat, mert agyonnyom bennünket a fa. Nyugalom, már csattan a fejsze, vágta a vastag ágakat, egy ördögös bakot rögzített a fa alá, amely biztosította a fa elmozdulását, majd újabb vastag dorongfákból emelőt eszközölt, mégpedig kettős emelőt.

A két sógor reménykedett, hogy a szerzet megmenti őket: serényen, szó nélkül készítette a fufangos emelőt. Már sötét volt, mikor a törzs megemelkedett, s a két sógor kibújhatott alóla.

Végigtapogatták csontjaikat, testüket, néhány horzsolással megúszták az ügyetlenségüket. A barát megkérdezte, haza tudnak-e menni? – Nincs nagy baj? – Igen – hangzott a válasz és a köszönet. Arra kérem magukat, ne mondják el, mi történt. Vélem meg nem találkoztak. Úgy lesz, hallgatunk, mint a sír. De már nem is látták a barátot, a sötétben eltűnt, mintha ott se lett volna.

Az öreg megállt egy szusszanásra. De a két sógor nem tartotta ígéretét, vasárnap a kocsmában eldicsekedtek menekülésük rejtélyét. Nem tudták vinkós fejjel, mily bajt hoznak a remetére. Tudomására jutott az uraságnak a két favágó balesete, sajátos menekülésük. Hívatta a sógorokat, kik nem voltak hajlandók elmondani az esetüket.

Az uraság megfenyegette őket, ha nem beszélnek, többé nem dolgozhatnak az erdőben. Mivel e keresetből éltek, elmesélték a történetet. A tisztartónak számoltak be a remete ruhájáról, alakjáról, főleg ez érdekelte a kérdezőt.

Az uraság egy nagyszabású vadászatot szervezett sok agárral, szomszéd földesurakkal, rengeteg hajtóval, az egész Kab-hegy oldalát átfésülték. A fegyvereseknek azt mondta, hogy vadászóra vadásznak, aki évek óta dézsmálja a vadállományt az erdőben.

Tüzetesen leírta külsejét, megjegyezte: erős, fondorlatos ember, ha meglátják, azonnal tüzeljenek. Reggel indult 10 fegyveres 40–50 hajtóval, kutyákkal, módszeresen fésülték át a vágásokat. Ellenőrizték az egész erdőt.

Mikor az utolsó fertályhoz érkeztek, ott pillantotta meg az egyik vadász a remetét, és elcsüszte a fegyverét. A remete fölördített, majd

eltűnt. A kutyák a véres fűre szagot kaptak és indultak a zárt kerítés felé; ott megálltak. Az üldözött átmászott a kerítésen, és továbbhaladt a nagyvázsonyi erdőbirtokosság erdejében.

Az üldözők tanácskoztak; a lovaikat ott-hagyva átmásztak ők is a kerítésen, és folytatták az üldözést az idegen területen. A selymés tóhoz érkeztek, oda vezetett a véres nyom. A hajtók kutyájukkal tanácstalanul megálltak a tó mellett, megkíséreltek zombékról zombékre ugrálni, de hamar föladták a keresést. A víz hideg volt, a tó a tavaszi esőzéstől megduzzadt, így az uraság újból kudarcot vallott a hajtóvadászattal.

Megállt elbeszélésével az öreg, végignézte a hallgatókat egyenként, s megszólalt. Azt mondták, a sebesült remetét látta egy nagyvázsonyi ember, aki fát rakodott a kocsijára. Különös zajra lett figyelmes, majd látta a futó barátot, aki amint nádat tört le, belégázolt a tóba és elmerült.

Mikor a hajtók távoztak az ebekkel, a fej kiemelkedett, a remete körülnézett s gyorsan távozott a Kab-hegy irányába. Az elmondása szerint a nádszálon át levegőzött a jéghideg vízben.

Az idős ember megtömte a pipáját, babrált a gyújtójával, majd befejezte a történetet. Valószínűleg nem volt halálos a lövés, de hogy a hideg vízben megmártódva, a futástól fölhevülten nem kapott tüdőgyulladást, az egy igen szívós, edzett emberre vallott. Azután sokáig nem hallatott magáról a remete.

Úrkútról eltűnt egy gyermek, úgy négy-éves lehetett, elkóborolt. A házuk végében, a kerítésen túl már a Kab-hegyi erdő magasodott. A kerítésen volt egy kisajtó, így könnyebben kijutottak az erdőbe a szülők, akik a száraz nyári tüzelőt az erdőből gyűjtötték.

Az ajtó egyszer nyitva maradt, lepkét hajszolt a fiú, a lepke eltűnt. Indult volna haza, de nem volt támpont, út, mely hazavezette volna. A család este vette észre, hogy Józsika nincs sehhol.

Végigszaladtak az utcán, szólították az embereket, de Józsiát nem látta senki. Nem tudták elképzelni, hová csavaroghatott. Későn vették észre, hogy a kis ajtó a kert végében nyitva volt.

Szomszédok segítségével, viharlámpákkal végigjárták a közeli erdőt, a kisgyermeket sehhol sem találták. Másnap a fél falu szólította az erdőben a fiút, de az nem jelzett. Hiába keresték a szülők és a falu lakói, a gyermek eltűnt.

Arra gondoltak, valamely koldus magával vitte. Nyolc nap után, vasárnap reggel Józsika hangos kiáltással vonult be a lakásukba. Nagy volt az öröm. – Hol voltál? – kérdezték a szülők.

– Az erdőben – volt a válasz. Hozzátette: beteg voltam ugyan, de a szakállas meggyógyított, hazahozott.

Józsiát faggatták a szülők: mi történt veled? Elmondta: hajszoltam a lepkét, de nem tudtam megfogni. Haza akartam jönni, de sötét lett, nagyon fáztam, meg féltem is, a bokorban aludtam.

Hiába kerestem a házunkat, annyit futottam, hívtalak benneteket, de senki nem jött segíteni és megint az erdőben aludtam. Arra ébredtem, hogy egy szakállas ember rakja rám a vizes ruhát. Lázas voltam, még teát is adott.

Mondta, ne féljek, beteg lettem, de ő meggyógyít, hazához. Megmondtam nevem, s elmondtam, hogy kerültem az erdőbe, s nem találtam haza. Jó ember volt. Már itthon is vagyok.

– És miért nem jött be a szakállas? – faggatták Józsiát. Azt mondta, majd ha nagy leszek, meglátogat.

Biztos a remete volt, mert a ruha megegyezett a baráti csuhával, meg a barlangban laktott, mondta az öreg. Mari megjegyezte, jó volt hallgatni a mesélő öreget. A fiúk, lányok tényleg figyelmesen hallgatták a régmúlt történetet a Kab-hegyi remetéről.

Esteledett már, jó volt a kiruccanás a Kab-hegy erdejébe, végignézni a víznyelőket, barlangokat, megcsodálni a hatalmas bükk-, tölgy-, cserfákat, mustrálgatni, hallgatni a madárfüttyöt, csicsergést. Szerencsénk is volt, mert találkoztunk egy oly emberrel, ki ismerte a víznyelőket, barlangokat, s mesélni is tudott a remetéről.

Vajon miért kellett elhagynia a rendet – kérdezte Ambrus. Milyen bünt követhetett el, morfondírozott tovább. Önmaga lett a bírása a tettéért, a vadont választotta, vezekelt a bűneiért. – Vajon mi lett vele? – találgattuk. A víznyelő sodorta-e el a tavaszi hóolvadásnál? Nem találták meg holtában sem, toldotta meg Mari.

Éjjel álmomban ott voltam a víznyelő barlangban, hallgattam a víz suhogását, láttam a remetét, ki fázósan a fejére húzva kámzsáját a nagy görcsös botjával indult élelmet keresni, mint az ősember valamikor régen. Édesanyám hangja ébresztett. Ébredj, készülj, megyünk ki a mezőre répát egyelni. Útközben beszélgettünk.

– Hideg télben hogy lehet egy barlangban élni? – tudakoltam.

– Ezt csak a barlanglakók tudnák elmondani. De mond csak, merre voltatok tegnap, hogy ilyeneket kérdezel tőlem? – volt a válasz.

Hallgattam, mert nem mertem elmondani, hogy a víznyelőnél, a Kab-hegy oldalában.

Életet hozunk a falak közé

Ilyen embert várt a ház? – kérdem magamtól, amikor meglátom REMÉNYI Antal, Tóni bácsi „utódját” házának, udvarának és kertjének új tulajdonosát.

Azután, amikor megismerem, biztos vagyok benne, hogy igen. Ő a közel hatvan évet a faluban töltő, azért mindent megmozgató Tóni bácsi méltó örökségkezelője.

Nemcsak a külsőségekre: termetre, hangszínre és hangerőre, bajuszának vidám kunkorodására gondolok.

Hanem arra is, hogy milyen véletlen és mennyi hasonlóság: barna szemű, feleségét Borbálának hívják.

És igen jól ismeri Márkót, REMÉNYI Antal szülőfaluját, hiszen bátyja ott körzeti orvos, aki éjszakai ügyeletesként néha Pulán is azonnali segílyt nyújtó „hegyidoktor”.

Őt esztendőn át állt „üresen”, vagy félig lakottan a templom melletti első épület, a tanítóház.

Ez év tavaszán azonban új tulajdonos érkezett: a gyékényesi származású, harminc esztendőes NOVOGRADÉCZ Balázs erdész és felesége, TAJTI Borbála személyében, aki a Veszprém megyei Vadászkamaránál dolgozik.

A pörgebajuszú, igen nevetős szemű fiatalember, a háznak az új tulajdonosa ekképpen vall magáról:

– A Balaton-fölvidéki magánerdőkben dolgozom. Régóta járok erre, ismerem e környéket.

Pannonhalmán, a Bencés Gimnáziumban érettségiztem, és onnét mentem a soproni Egyetemre.

– Ezek szerint nemigen fél a kislelőtől, ahol az embert mindenki ismeri, és ahogy tudja, segíti.

– A gimnáziumi társadalmunk is – a városokhoz képest – egy kisközösség.

És ugyanezt megszoktam Sopronban is, hiszen az egyetemnek nem túl nagy létszámú a hallgatói kara.

– Mi az első teendőjük a birtokbavétel után?

– Természetesen először fölújítjuk a házat. Nem szeretnénk belőle egy modern lakást kihozni, hanem minden maradjon a régi forma szerint. Lehetőleg hagyjuk az épület régi szerkezeteit is. Egy nagyszoba két ablaka az utcára néz: ezt gyerekszobának gondoljuk, hiszen itt

szeretnénk családot alapítani. Igen hosszú távra készülünk.

A melléképületeket meghagyjuk, nem akarunk semmit ledönteni. Szeretnénk állatokat is tartani.

A feleségemmel mind a ketten faluhelyen nőttünk föl, és éppen ezért hozzászoktunk ahhoz, hogy mindig volt otthon vágni való tyúk, nyúl, disznó.

– Találkozott-e már a kollégáival, hiszen Pulát különféle tulajdonú hatalmas erdőségek veszik körül?

Természetes tehát, hogy három-négy erdész is élt mindig egyszerre a faluban? A Nácihegyen erdőmérnökök éltek nyugdíjas éveiket.

– Látásból ismerem az idősebb nemzedéket, de még nem beszélgettünk.

– Maguk is reggelente itt hagyják a falut, és csak az estével térnek haza?

– Nem, nem! Nékem itt lesz a saját irodám, akkor megyek csak el, ha künti munkára szólít a kötelesség.

Jobbára persze künt vagyok az erdőben, az országúttól a Balaton felé eső részen, de a taliándörögdi erdőkben is otthonos leszek.

– Mit tud a faluról? Találkozott-e már a kortársaival?

– A PUSKÁS-család fiataljait ismerem, hiszen ők ajánlották nekünk a falut és a házat is.

– Tervezi-e, hogy összejönnek a falubéli fiatalokkal egy ismerkedési este, beszélgetésre, hiszen a jövőben e nemzedéknek kell majd kézbe venni a falu irányítását, fejlesztését, a fiatalok megtartását és hazahozását?

– Természetesen szívesen megismerkednénk mindenkivel – ezt úgyis hozza majd az élet, de a kortársaim különösen is érdekelnek: ki mit csinál, mire képes, mit tervez. És miben segíthetnek – hiszen egymásra utaltak leszünk.

– Mikortól laknak itt véglegesen?

– Június végétől teljesen itt élünk. A szüleim sokat segítenek, hiszen többször jártak itt, és a megvalósításban is sokat köszönhetünk nekik.

A feleségem szülei is meglátogattak, tették nekik a fészekalja falu, hiszen ők a Nagyalföldön élnek, Pusztaszeren.

– Adja Isten, hogy jól érezzék Maguk, munkájuk gyümölcsét a falu javára kamatoztassák!

NÁDOR István

KRIZSÁN András könyve

Balaton-Felvidéki Építészeti Útmutató

A múlt év végén jelent meg a fenti címmel, a Nemzeti Agrárszaktanácsai Képzési és Vidékfejlesztési Intézet kiadásában egy különleges szakkönyv.

A könyvnek az előszavát Mike SHANAHAN ír építész írta, aki még 2004-ben elkészítette Írország Cork megyéjének tervezési útmutatóját.

E szakmunka, természetesen az építés hozzájárulásával, mintájául szolgált e magyar kiadványnak.

A rendkívül igényes kiállítású, százoldalas albumszerű könyv szerzője a Révfülöpön született Ybl-díjas építész, KRIZSÁN András.

Ő a Balaton-felvidék szerelmese, amely tájegység a szakmai tevékenységének is fő színhelye, hiszen két itteni település főépítésze is ő.

Őnála jobban igen kevesen ismerik ezen csodálatos vidék egyedülálló jellegzetességeit, táji, természeti, hagyományos építészeti adottságait.

A könyvnek a célkitűzése mindezen értékeknek a meg- és az átmentése az utódaink részére.

Az eszköze pedig azon építészeti eszközöknek és fogásoknak a bemutatása, megismertetése, amelyekkel e kitzűzött cél elérhető.

A könyv egyaránt szól az építkezni szándékozók, a tervezőknek, valamint az építési hatóság szakembereinek is.

Tehát, nemcsak műszaki kérdésekkel, vagyis a hagyományos településszerkezettel és építészeti örökséggel foglalkozik.

Hanem mindezen kívül a táji, természeti adottságokat, a vidékre jellemző növényzetet is tárgyalja.

Továbbá, a kertterületekre, a szőlőművelésre (a présházakra) is kiterjeszti a figyelmét, ezek összhangjának a megteremtése és megtartása érdekében.

Teszi pedig mindezt a gyakorló építésztervezőnek a szemléletével: vagyis kitűnő, mindenki által érthető, egyszerű ábrák segítségével, egymás mellé illesztve a jó és a rossz példákat.

A nagyszámú, rendkívül igényesen összeválogatott, részben archív, régi fényképanyag viszont, igen-igen bölcsen, csakis jó példákat mutat be. A szerző a gyakorlati tanácsokat adó fejezetek előtt, bevezetésként közli MEGGYESI

Tamás egyetemi tanár *Települési kultúránk* című tanulmányából (1990) a följújtás és az építés tizparancsolatát.

Ezek után szép logikus sorrendben foglalkozik a táj hagyományos építészeti jellegzetességeivel.

Különös tekintettel figyel az arányokra, az épülettömegek viszonyára, hasznos tanácsokat adva ezen értékeknek a megőrzésére vagy helyreállítására.

Mindezt az épületek részleteivel foglalkozó fejezetek követik: a tetők, valamint a kémények.

Továbbá, az ablakok, az ajtók, a nyílászárók, a tornácok, a homlokzatok színezése, a vakolatdíszek, a kőfalak, illetve a kerítések.

Nagy érdeme a könyvnek, hogy nem valamiféle rosszul értelmezett hagyományörzéseként szolgálalkú másolásra ösztönöz.

Ellenkezőleg: kifejezetten a XXI. századi korszerű építési elveket tartja szem előtt, fényképeken számos példát is bemutatva.

Teszi mindezt azonban olyan módon, hogy ezen új épületek belésimuljanak a tájba, illeszkedjenek a meglévő környezethez, új értékekkel gyarapítva azt.

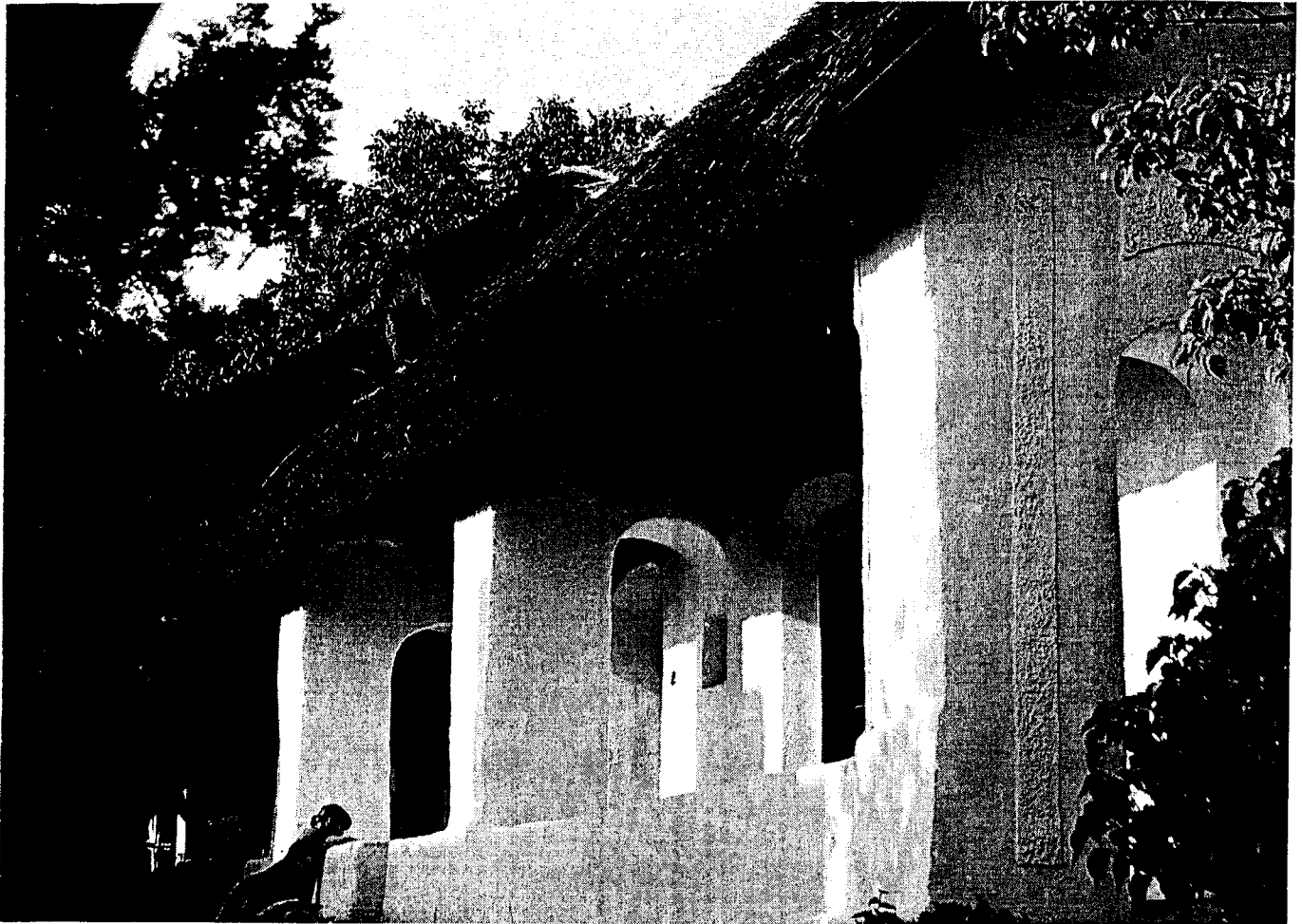
A nagyszerű mű összeállításában segítő számos résztvevő közül ki kell emelni a tipográfus CSÁNKI János, valamint a szabadkézi grafikákat készítő MATÚZ Péter nevét.

A könyv nem került kereskedelmi forgalomba, de ingyen hozzáférhető a Magyar Építész Kamara hivatalában.

Csak remélni lehet, hogy valóban el fog jutni valamennyi Balaton-felvidéki önkormányzathoz, építési hatósághoz, minden e tájon építkezni szándékozóhoz és tervezőhöz, hogy így váljanak élő gyakorlattá a benne foglaltak, hozzájárulva a táj arculatának megőrzéséhez.

Jó lenne, ha e könyv példaként szolgálna, és arra ösztönöznék az illetékeseket, hogy az ország más tájegységei számára is készíttessenek hasonló kiadványokat, hogy segítsenek elejét venni, illetve meggátolni, egyedülállóan szép, és itt-ott még meglévő hagyományos faluképeink további tönkretételét, amely napjainkban folyik.

SIMÁNYI Frigyes
építész

Emlékezés a fafaragóra SZABICS Ferenc emlékezete

Emlékezetem szerint éppen Szentesen nem becsülték olyan sokra idősebb SZABICS Ferencet a nyolcvanas években.

Hány és hány falunak, községnek, illetve nagyobb városnak, településnek faragott ő ingyen játszótereket és otthon ez még szóba sem jöhetett. Akkoriban a kiemelkedő őstehetségeket semmibe vették.

Nem tartották teljesen normálisnak azokat, akik valamilyen okból nem illeszkedtek be a több, mint harminc évig egyfolytában meghatározó LABADI párttitkár jelezte a képzeletbeli vízszintmérő alá.

Az egész család – beléértve nemcsak a feleségét, Kata asszonyt, hanem a fiát, a menyét és az unokáját is, sokoldalú, egészséges gondolkodású és a kezűgyességük, térképzeletük messze átlagon fölüli.

Az ő fia, ifjabb SZABICS Ferenc faragta Pulára a Nácihegy történelmét megörökítő emlékoszlopot. Szintén szeretetteli ajándékként, 1987-ben.

Szentesen, a Dr. Udvardy László utcában, egykori lakóházánál a családja emlékezett az 1928. július 12-én született SZABICS Ferenc fafaragó munkásságára.

Az önképző módon, illetve alkotótáborokban szerzett szakmai tapasztalatok nyomán sokszínű művek „jöttek létre” a fából a keze nyomán.

Például, emlékoszlopok, fa játszóterek, táblaképek, figurális alkotások, népi használati tárgyak és díszek.

A díszítőmotívumainak a legfőbb forrása az őskultúra, a néphit, valamint a mondavilág volt. Egynéhány táblaképe a *Nemzeti galériában* is megtalálható.

A fafaragású köztéri játszótereikért (Vaja, Aranyosapáti, Kislétai Gyermekotthon) soha nem kért fizetést.

A hitvallása szerint ugyanis néki az volt a legnagyobb fizetség, amennyiben láthatta a gyerekek mosolyát, örömét, amikor birtokba vették kis birodalmukat.

A fia, SZABICS Ferenc mondott néhány lényeges gondolatot az édesapja életéről és a munkásságáról.

Majd pedig megkoszorúzta az egykori házának falán lévő emléktáblát, ezt követően az érdeklődők számára bemutatta a sok alkotást őrző emlékszobát.

NÁDOR István

Jól csak a szívével lát az ember

1967-ben születtem, mégpedig Küküllővárott. Erdélyben végeztem a művészeti tanulmányaimat a gyulafehérvári Szabad Művészeti Iskolában.

Gyermekkorom óta rajzolok, festek, és a munkáim több egyéni, illetve csoportos kiállításon szerepeltek már.

De nemcsak én – az engem rejtő grafika –, hanem Erdély fenyvesei, az Alföld homokos kertjei, a város körútjai, Pula vargányái és az ott élő emberek is mind jelen vannak az alkotásaimban.

Az én főladatom: a jelentéktelennek tűnő és megfoghatatlan dolgokat különlegessé varázsolni.

A mesterem a természet, tehát főképpen önképzéssel fejlesztem a bennem rejlő képességeket.

Hiszen bármilyen művészetről is van szó, az alkotás állandó folyamat, amely soha véget nem érő tanulást és kísérletezést jelent számomra is. Az elérhetőségem: 8291 Pula, Major utca 1.; ildikodecsei@gmail.com.

CSEGÖLDI Ildikó

A hirtelen hallásvesztésről

A faluban is megtapasztalták többen, hogy egyik pillanatról a másikra fél fülükre nem hallanak. Vagy részleges, vagy teljes a hallásvesztés.

Ennek okairól és gyógykezeléséről kérdeztük dr. GABNAI Margit nyugalmazott fül-orr-gégész főorvost a Náczihegyen.

A hirtelen hallásvesztés általában több, akár egymástól független okra vezethető vissza. A leggyakoribbak a következők:

1. Zajártalom. Ez kovácsoknál, tüzérek-nél, a háború alatti bombázásoknál, légnyomás, stb., illetve a vadászoknál fordul elő.

Gyakran főlívjuk a kismamák figyelmét, hogy csörgő, csattogó, cserregő, sípoló gyerekjátékokat ne vegyenek és ne fogadjanak el ajándékként se, mert a csecsemők füle még érzékenyebb, mint a felnőtté.

A hirtelen túlságosan erős hanghatásra a hallósejtek sajnos rendkívül gyorsan tönkremehetnek.

Ezen pusztulás bekövetkezhetik az idősebb korról, a zajos munkahelyen évekig végzett munka alatt például erdészethél a motorfűrészes favágók, asztalosok, kovácsok vannak kitéve ezen ártalomnak, de a bányászoknál sem ismeretlen.

Ehelyütt elsősorban a megelőzést hangsúlyozom: földugó, zajvédő, esetleg a munkamenet gépiesítése és elkülönítése a munkát irányítótól nagyon hasznos.

Például a motorgyárakban a próbapadokat hangszigetelt üvegfalú, zárt termekben helyezik

el, és a próbát végző-ellenőrző munkások kívül maradnak.

2. Gyógyszer-túlérzékenység. Általában akkor fordul elő, ha egyes gyógyszerek hatására történik meg a baj.

Közismert, hogy vannak olyan gyógyszerek, amelyeknek mellékhatásaként előfordulhat hallásromlás, hallásvesztés.

Azonnal abba kell hagyni az új gyógyszer szedését, és nem szabad halogatni a szakorvosi rendelés fölkeresését.

Általában is a hirtelen hallásvesztés annál eredményesebben kezelhető és hozható vissza a teljes hallás, minél korábban keresi föl a sérült szakorvosát.

A hallás nem áll helyre önmagától. Kétháromnapos kórházi kezelés, infúziók, értágítók és a csönd eredményesen hozzák vissza az ép hallást.

3. Gyulladás esetén általában a torok-arcüreg- vagy középfül-gyulladás terjedhet át a hallóidegekre.

Az időben végzett hatékony beavatkozás következtében (gyógyszeres kezelés: általában már antibiotikum) néhány nap alatt visszatérhet a hallás.

Manapság már a kórházaknak a szülészeti osztályán végzik az újszülötteknek a hallásvizsgálatát, hogy az esetleges hiányt mielőbb kezelni tudják.

A hallás mérését a kórházi audiológián végzik.

N. I.

Pulai mozaik

Útgondok

A számtanból ismert gyakorlat, hogy minden föladatot többféle módon lehet megoldani. Nézzünk tehát három időszerű kérdést!

A Felső-Náczihegyiek összeadtak több tízezer forintot, hogy kijavítsák (a tulajdonos erdőgazdaság helyett) az általuk is használt Felső-Náczihegyi út egyre mélyülő kátyúit. Az útjavítás (azaz a beton megkötése) idejére, négy napra lezárták az út egy szakaszát – a vízműig –, kerülőutat biztosítva. Ennek ellenére a munka befejezése utáni második napon valaki szétszedte az útzárat, és traktorral fölment az erdőbe.

Ezt megelőzően a PUNKTE több, mint 100.000 forintot áldozott közpénzből a Középső-Náczihegyi út csapadékvíz-elvezetésének korszerűsítésére.

Ezen útszakaszt is lezárták ideiglenesen, és három vízlevezető betonvályút építettek, amelyekkel járművel öt-tíz kilométer sebességgel a legjobb áthaladni. Türelmetlenek ezt is megroggálták.

Meggondolandó ugyanakkor, hogy a dűlőút lejtőjén lévő tulajdonosok telkére, például KNOLLÉK kukoricására vagy STEIERLEINÉK kiserdejébe annyi víz folyik, hogy lemossa az útról a murvát, illetve kimossa a vetést, sőt a növekvő kukoricát is. Minderre közösen kell megoldást találnunk.

Azután olyan traktoros is él a faluban, aki sem a közúton elhelyezett zsákutcatáblát nem vette figyelembe, sem azt, hogy a Náczihegy külső végén (ahol a károsultak a rendőrségi javaslatokat megfogadva, a gyakori betörések, kisebb-nagyobb lopások elkövetőinek menekülési útvoalát lezárandó) közösen vassorompót telepítettek; hanem kidöntötte a sorompó tartóoszlopát, és átment rajta. Természetesen az erre járó pulaiaknak, hegyieknek kulcsot ad az épített (1000 forintért).

Ha valaki jobb megoldást talál e gyakorlatnál, ne tegyen úgy, mintha nem tudná, hogy van ezeknél szomszédbarátiabb kapunyitás is. Például, ha egy alkalommal kölcsönadom a kulcsot, vagy rendszeres közlekedés esetén megveszem. Mint a többiek.

Ágnyesés

Már második esztendeje érkezik hozzánk az ismételt kérés több tagtársunktól, hogy az út szelvényébe behajló ágak nehezítik a közlekedést,

karcolják a gépkocsikat. Az úttal kapcsolatos bánat még most is főnnáll: legalább két és fél méteres magasságban és szélességben kellene lombtalanítani.

A kérést a Pulai Náczihegyi Kertbarát és Tájgondozó Egyesület (PUNKTE) elnöke, JÁGER Tamás a polgármester úr felé is továbbította, minthogy az út önkormányzati tulajdon.

Megismerve a nehézséget, mindenki megkísérelheti értékelni a saját telkéről az útszelvénybe lógó ágak hatását, és eltávolíthatja a zavaró és karcoló ágakat. Amennyiben pedig ezt maga valami miatt nem tudná megtenni, ugyanakkor tudomásul veszi a szükséges ágnyesést, akkor kérjük, járuljon ehhez hozzá.

Ha végigmegyek rajtad én

Aki régóta nem járt a címeres házakkal és ízlésesen megújuló kapukkal, kertajtókkal és kerítésekkel gazdagodó szőlőhegyen, és kedve támad egy egy-két kilométeres sétára, érdemes elbarangolnia erre, a negyven éve még gondozatlan, ápolatlan, őserdősődő és alig megközelíthető szőlőhegyre.

Mind több parcella kapaszkodik egybe, a vadaktól mentesítő kerítések húzódnak a termőre forduló bodzások és dióültetvények köré. Van, aki már pótolja a hiányzó tőkéket, de olyan is, akinek sok már a munka a szőlővel, és megritkítja a sorokat.

Pincék újulnak meg, unokamedencék, játszóterek, esővíztározók létesülnek, virágoskerteket, gyümölcsösöket telepítenek és egyre jobban kilóg a sorból a néhány kerttulajdonos, aki fittyet hányva a törvényre, évek óta elhanyagolja, nem gondozza és nem munkáltatja meg a földjét.

Ez pedig nemcsak a szomszédainak van kárára, hanem minden arra járónak, és parlagfüérzékeny allergiásnak is. Akad még a múltat idéző, a pannon táj szépségébe rondító, bedülőfélben lévő tető, megrepedt fal, dűledező téglarakás, illetve látványnak is rossz deszka- vagy bádogbódé. A gyomnövény- és gazmag-termesztő nagygazda hanyagsága miatt szenvednek a szomszédok.

És csak áron alul cserélhet gazdát egy-egy földdarab, pince vagy nyaraló. Mindenféleképpen kárt okoz tehát a szomszédainak az, aki a saját tulajdonában sem tud rendet tartani. A törvény lehetőséget ad a hanyag tulajdonos fölszólítására, és végső soron a büntetés kiszabására.

Lakosságszám 2014. jún. 30-án

Nagyvázsony	Város/község (fő)
0–14 év	230
14 év fölött	1561
összesen:	1791
Nagyvázsony	Város/község (fő)
0–18 év	301
19–62	1136
62 év fölött	354
összesen:	1791

Mencshely	Város/község (fő)
0–14 év	29
14 év fölött	233
összesen	262
Mencshely	Város/község (fő)
0–18 év	39
19–62 év	169
62 év fölött	54
összesen	262

Vöröstó	Város/község (fő)
0–14 év	6
14 év fölött	86
összesen	92
Vöröstó	Város/község (fő)
0–18 év	10
19–62 év	58
62 év fölött	24
összesen	92

Barnag	Város/község (fő)
0–14 év	25
14 év fölött	127
összesen	152
Barnag	Város/község (fő)
0–18 év	27
19–62 év	93
62 év fölött	32
összesen	152

Pula	Város/község (fő)
0–14 év	20
14 év fölött	187
összesen	207
Pula	Város/község (fő)
0–18 év	32
19–62 év	131
62 év fölött	44
összesen	207

A 2014. évi országgyűlési választási eredmények Pulán (Kiegészítve a környékbéli települések eredményeivel)

Pártlistára leadott szavazatok

	Nagyvázsony	Barnag	Mencshely	Pula	Vöröstó
MCP	4		2		
A Haza Nem Eladó					
Seres Mária Szövetségesei	1				
Független Kisgazdapárt				1	
ÚDP					
FIDESZ–KDNP	404	56	82	60	22
SEM	2				
LMP	44	2	2	3	2
JESZ	3	2			
ÚMP	1			1	
Munkáspárt	5		1	1	
Szociáldemokraták	6			1	2
KTI					
Együtt 2014	1		1		
Zöldek Pártja	3		1	1	
Összefogás					
MSzP–Együtt–DK–PM–MLP	156	6	23	9	5
Jobbik	168	5	14	23	6

Az egyéni képviselőkre leadott szavazatok száma

03-as körzet jelöltjei, jelölőszervezetei	Nagy- vázsony	Pula	02-es körzet jelöltjei, jelölőszervezetei	Barnag	Mencshely	Vöröstó
Dr. HORVÁTH József, MSzP–Együtt–DK–PM–MLP	152	10	BÁTHORI István, SEM	1		
STUMPF Mariann, SEM	4		SCHEIRING Gábor, MSzP–Együtt–DK–PM–MLP	5	23	7
SZABÓ Ferenc, A Haza Nem Eladó	1		FÜLÖP Richárd, JESz	2		
BOGDÁN Levente, MCP	2		VARGA Péter Roland, ÚMP		1	
KOTTÁN Georgina, ÚMP		1	PULI Diána Klaudia, A Haza Nem Eladó			
BARBALICS Antal, KTI		1	KINCSES Mária Rózsa, MDU		1	
TÓTH Tibor, Szociáldemokraták	4		TAR Krisztián, ÚDP			1
LÁZAR Péter László, Élőlánc	2		Dr. SINKÁNE VATI Júlia, ÖP			
KÓNYA Krisztián Zsolt, JESz	2		TÖRÖK Mónika, Szociáldemokraták		1	1
DOBÓ Zoltán, Jobbik	181	25	STRASSZER Ferencné, Rend, Szabadság			
KÓCS Felicián Gábor, ÚDP			ORSÓS László Vendel, MCP	1	2	
LASZTOVICZA Jenő, FIDESz–KDNP	400	64	TURCSÁN József, MKSzU		1	
NÉMETH Ferenc, MGP	1		CSONNÓ György Ferenc, EU.ROM			
BÁNDLINÉ KESERŰ Judit, ÖP			CSÉBY Géza Attila, LMP	2	2	2
GUZSLOVÁN Gábor, LMP	46	3	KEPLI Lajos, Jobbik	4	15	7
HORVÁTH Ferenc, EU.ROM			Dr. KONTRÁT Károly, FIDESz–KDNP	56	80	29
SZÉLL Tamás, ÚGP	2					

A 2014. évi Európai Parlamenti (EP) választási eredmények Pulán (Kiegészítve a környékbéli települések eredményeivel)

Pártlistákra leadott szavazatok száma

	Nagyvázsony	Barnag	Mencshely	Pula	Vöröstó
MSzP	26	2	7	2	1
SMS	1				
FIDESz–KDNP	195	47	50	38	22
A Haza Nem Eladó	2				
Jobbik	56	2	9	8	7
LMP	26	4	1	1	3
Együtt–PM	15	1	2	10	
DK	17	2	1		2

Hírek

Új tulajdonos

Új tulajdonos költözik STUMPF Márton bácsi házába: PLEIVEISZ Anikó és párja lehelnek életet a Fő utcai megürült épületbe.

Eladó

Eladó a Kis utca 47. alatt található teljesen fölújított, alapincézett, berendezett családi ház. Érdeklődni a helyszínen lehet.

Eladó

Eladó egy átépítésre szoruló, alapincézett, másfél szoba-konyhás – és fürdőszoba vécével – családi ház, éléskamrával, közlekedőfolyosóval és melléképületekkel. Érdeklődni SÉLLEI Ilonánál, a helyszínen lehet.

Eladó

A falu központjában lévő – szállóvendég fogadására is alkalmas – nyaralójától és családi házától megválnék SZABÓ Béla, volt uruguayi nagykövet a Fő u. 62-ben. Érdeklődés alkalmanként a helyszínen.

Elvitték a komposztot

A korábbi lapszámunkban megjelent tájékoztatás alapján – teljesen ismeretlen személyek – a Rétfalvi-birtok komposztálójából utánfutóval vitte el az összegyűjtött, átfogatott, érett komposztot. Még mondja valaki azt, hogy az emberek nem olvassák a Náczihegyi Tükör/Spiegel minden hírét...

Megújult a Szent Flórián-kép Pulán

A vezető értelmiség is segít. A 241 éves kápolna homlokzatán látható Szent Flórián-képet megújította az Eszterházy Károly Alapítvány. Az új alkotást – az eredetit elkészítő HEITLER László festőművész fia: dr. HEITLER András, a Képzőművészeti Egyetem tanszékvezető egyetemi tanára, a Szabad Művészetek doktora festette meg Pulának, az idei Ignácz-napra. Megszentelésére júl. 26-án, szombaton, az ünnepi szentmise után közvetlenül, a Falumúzeum avatása előtt kerül sor a helyszínen.

Unokák születnek

Komoly gondot okozott eddig a falubélieknek és a hegyen lakóknak és dolgozóknak is, hogy lesz-e, aki folytatja sokévi munkájukat: a föld, a kert művelését. Örömmel jelentjük, hogy öt unoka születését várják a pulai, náczihegyi nagyszülők az idén. Most augusztus elején kettő, decemberig pedig már három örökös érkezésére lehet számítani, akik a faluban és a hegyen érzik otthonosan magukat, a nagymama és a nagypapa társaságában.

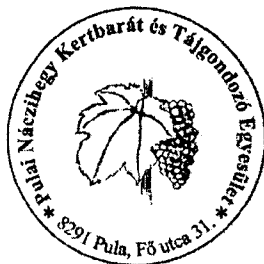
Aki tud róla, szóljon!

2014. május 3-án, este, elveszett másfél éves, arany (golden) retriever, zsömleszínű, Philip névre hallgató kiskutyánk, a nyakában nyakörvvel és kullancsriasztóval! (Pedig világosan megmondtuk néki, hogy aki futkos a leányok után, azt bizony kutyába se veszik.) A gazda és unokái címe: NÁDORÉK, Pula, Náczihegy I. Telefon: 267-407

Az Eszterházy Károly Közalapítvány

2013. évi beszámolójának megvitatása

Az Eszterházy Károly Közalapítvány (EKK) Kuratóriuma 2014. március 15-én ülést tartott. Csipszer János, az Eszterházy Károly Közalapítvány (EKK) jelenlegi elnöke fölkerlte Vers György Felügyelő Bizottsági (FEB) elnököt, hogy mondja el a Felügyelő Bizottság (FEB) véleményét a 2013. évi beszámolóval kapcsolatban. Vers György tájékoztatta a Kuratóriumnak a tagjait arról, hogy a Felügyelő Bizottság megvizsgálta a Közalapítvány 2013. évi működését. Hasonlóképpen, a kötelező beszámolókat (mérleg, eredmény-kimutatás, közhasznúsági jelentés, könyvvizsgálói jelentés) is. Ezekben pedig mindent rendben talált, ezért a Felügyelő Bizottság elfogadásra javasolja a 2013. évi beszámolót. A Kuratórium tagjai öt egyhangú igen szavazattal elfogadták a Közalapítvány 2013. évi beszámolóját. A Kuratórium határozatot hozott a Szent Flórián Kápolna homlokzatán lévő festmény restaurálása ügyében is, valamint a Falumúzeum részére gyűjtendő kiállítási anyagok tárgyában.

PULAI NÁCZIHEGY KERTBARÁT ÉS TÁJGONDOZÓ EGYESÜLET
8291 PULA, FŐ UTCA 31.

ADÓSZÁM: 1 9 3 8 3 2 8 6 - 1 - 1 9

BANKSZÁMLASZÁM: 7 3 6 0 0 0 8 - 1 8 0 8 1 0 8 4

VESZPRÉM MEGYEI BÍRÓSÁG BEJEGYEZTE A 2930. SZÁMON, 2008. 04. 24.
--

Kedves Tagtársak!

Az alapszabályunk szerinti évi rendes
közgyűlésünket
2014. július 27-án (vasárnap) 15 órai kezdettel
tartjuk Pulán, a Faluházban.

Ha a tagok nem jelennek meg a határozatképességhez szükséges számban, akkor 15 óra 30 perckor azonos tárgykörben újabb közgyűlést hívok össze. A megismételt közgyűlés a megjelentek számára tekintet nélkül határozatképes. Az időbeosztás miatt közöljük, hogy a közgyűlés legalább 17 óráig eltart.

Napirend

A közgyűlésnek a témája a közös ügyeink megbeszélése, megvitatása és eldöntése:

- Hogyan segít a gyökérintató szárazság idején a növényeknek? Előadó: ENDRÓDI László földaláló és gyártó. Bemutató és kereskedelmi képviselő is lesz.
- Részletes beszámoló az Egyesületnek a tavalyi közgyűlése óta elvégzett tevékenységről.
 - A gazdálkodás, valamint a jelenlegi pénzeszközök ismertetése, az eredménykimutatás jóváhagyása.
 - A Felügyelő Bizottság (FEB) észrevételeinek megbeszélése.
 - A 2014/2015. évi program kialakításához javaslatok meghallgatása és megvitatása: fényképpályázat és fényképkiállítás, valamint a Berhidai Kertbarátok meglátogatásának terve.
 - A 2014. évi tagdíjak befizetése (3000 forint személyenként).
 - Egyéb, illetve vegyes ügyek megtárgyalása.

A közgyűlés nyilvános. Szeretettel várjuk az egyesületi tagokat, az egyesületbe belépni kívánókat, Pula polgárait, és a vendégeiket egyaránt.

Pula, 2014. július 18.

JÁGER István Tamás
elnök

Meghívó

Pula Község Önkormányzata, Német Nemzetiségi Önkormányzata,
valamint a Pulai Náczihegy Kertbarát és Tájgondozó Egyesület (PUNKTE)
meghívja Önt és barátait

**a 27. Náczihegyi ünnepre,
2014. július 26-ára, szombatra.**

A Náczihegyi Ünnep programja a következő:

**11 órakor a templomban ünnepi szentmisét tart
PINTÉR Tamás Pius plébános atya (a kántor VÁNTUS Gábor).**

**A szentmise után közösen megtekintjük az újranyílt múzeumot.
A kiállítást RIDEG Orsolya rendezte.**

(16 óra 45 perckor indul a kisbuszunk a falu elejéről, nyugdíjasok, mozgáskorlátozottak, fájós lábúak kérésére. Minden utcából fölviszi azon érdeklődőket az ünnepségre, akik a kapu előtt várják a falugondnokot. A helyszínen székeket és padokat biztosítunk az idősebb korosztályok számára. A nézők visszaszállításáról is gondoskodik az önkormányzat.)

17 órakor a Szent Ignác-szobor erdei színpadán tartjuk az Ignác-napi ünnepséget.

Az ünnepség a **Himnusz** közös eléneklésével kezdődik.

Szóvivő: **NÉNINGER JÁNOSNÉ PÉTI Mária.**

A megjelenteket köszönti **KERTÉSZ Lajos polgármester.**

A **Szentgáli Szűrös Táncegyüttes** műsora: kalotaszegi és csíkszentdomokosi táncok. A tánckar vezetője: **BODOR Botond**; a művészeti vezetője **BODOR Károly.**

Ünnepi beszédet mond **ÁCS Anna, muzeológus és irodalomtörténész.**

A gyermekeink és az unokáink műsorán föllép **NÁDOR Luca Julianna** és **NÉNINGER János.**

A gyermekek **rajzversenyének** eredményhirdetése: a díjakat átadja **NAGYPÁL Gábor.**

A **borverseny** okleveleit kiosztja **JÁGER Tamás.**

A hagyományaink folytatásaként **PUSKÁS Szilárd**, a PUNKTE tagja, náczihegyi szőlősgazda locsolja meg a 2013. évjáratú borával a Szent Ignác-szobor lábát.

Az ünnepséget a **Szózat** közös eléneklésével fejezzük be.

(Utána a pincéknél családi tábortűz, borkóstoló és csillagvizsgálás hajnalig.)